

Sisteme Încorporate

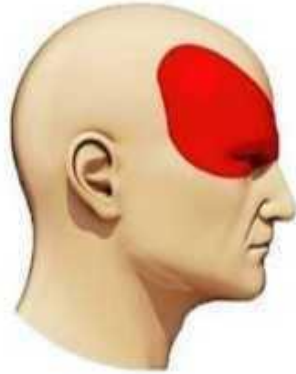
Cursul 10

Sisteme Reconfigurabile

Facultatea de Automatică și Calculatoare
Universitatea Politehnica București

Types of Headache

Migraine

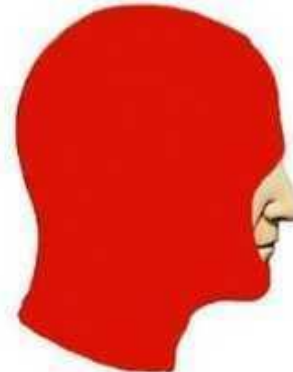
Hypertension

Stress

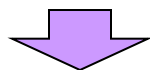
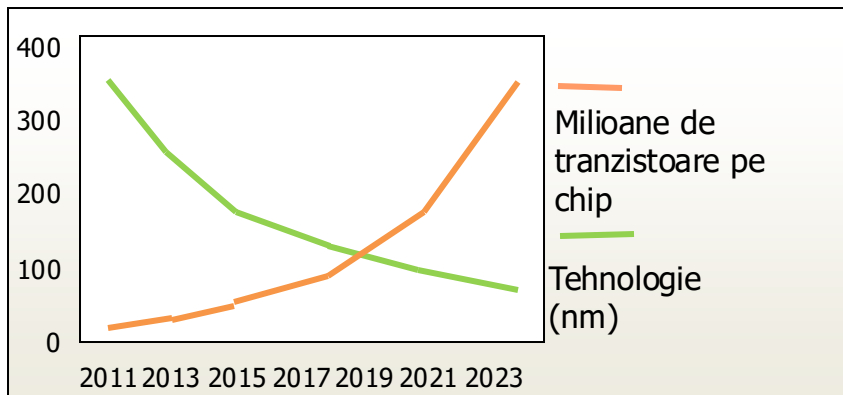

Xilinx Vivado

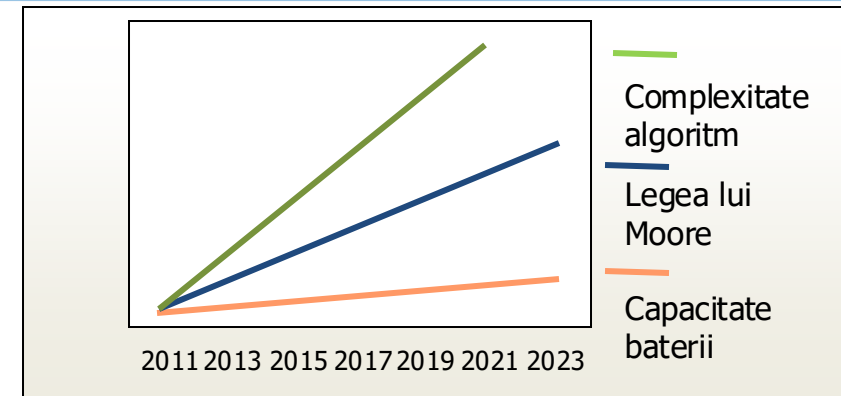

De ce avem nevoie de reconfigurabilitate?

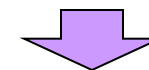
- Densitatea foarte mare a tranzistoarelor în circuitele moderne
- Costuri sporite de integrare

Se dorește
performanță
și flexibilitate

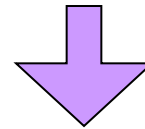

- Limitări puternice a capacităților bateriilor
- Complexitate crescută a algoritmilor

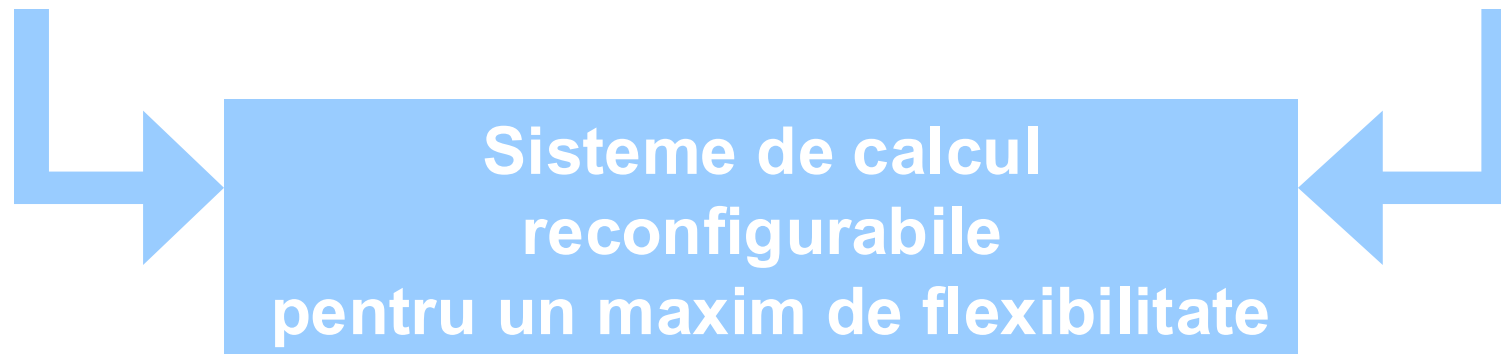

Constrângeri severe
pentru consumul de
energie

- **80% din complexitatea unui algoritm este concentrată în porțiuni bine definite ce constituie o parte foarte mică din codul total**
- **Mulți algoritmi au porțiuni de cod care pot fi paralelizate**
 - ✓ Performanța este îmbunătățită prin folosirea căilor paralele de date
- **Granularitatea operanzilor este de obicei destul de diferită de 32 de biți**
 - ✓ Un UAL tradițional este inefficient (consumă prea multă energie)

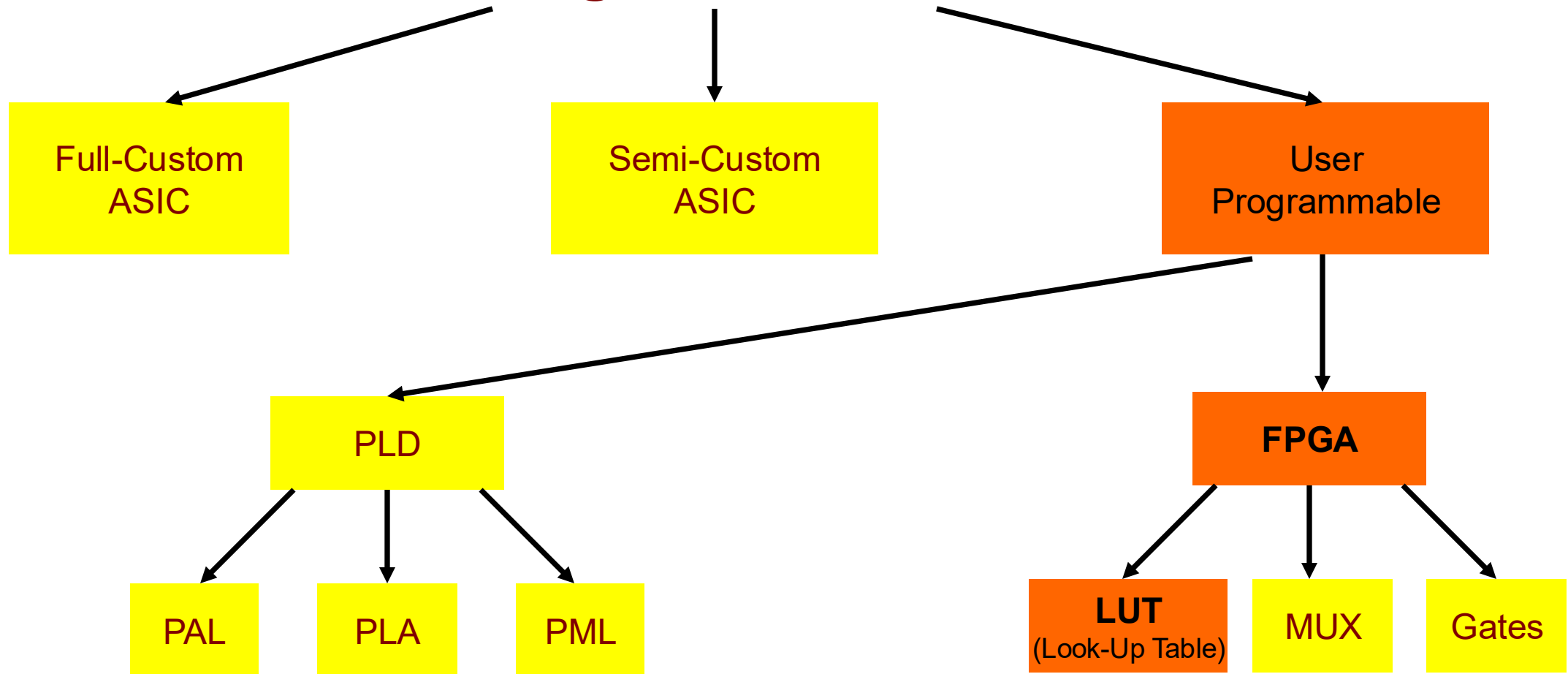
Se pot obține îmbunătățiri semnificative dacă funcționalitatea procesoarelor embedded este extinsă cu funcții specifice aplicației

- Creșterea cererii de performanță/consum (performance per watt)
- Aplicații cu cicluri scurte de inovare: AI, rețele, edge
- Necesitatea accelerării hardware fără costuri NRE de ASIC
- Integrare heterogenă: CPU + FPGA + acceleratoare dedicate

Tipuri de circuite integrate

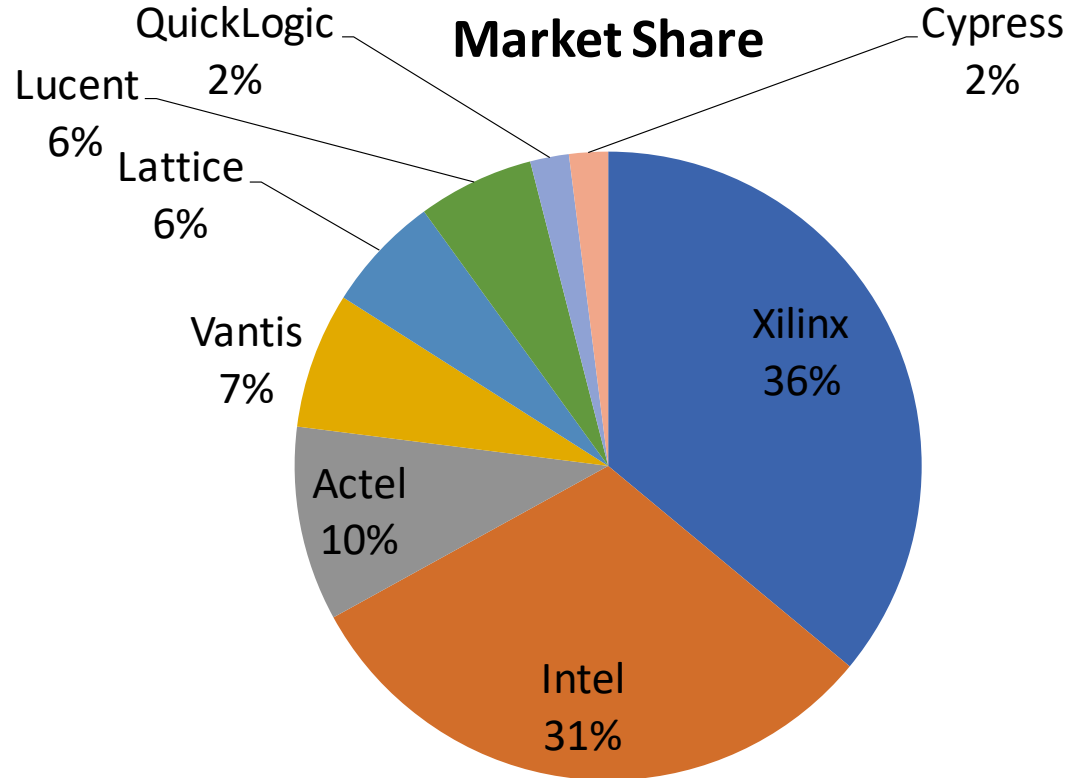
Integrated Circuits

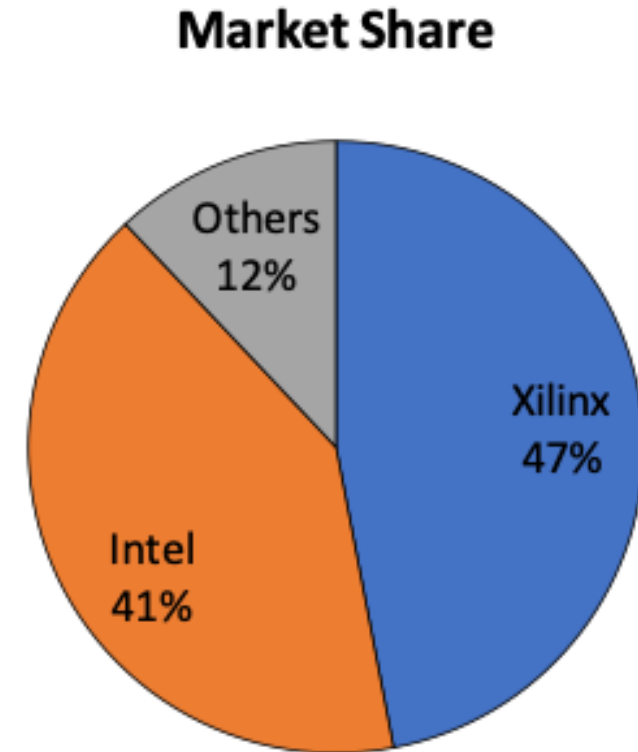
- AMD (fost Xilinx) – portofoliu de la Artix la Versal
- Altera (Intel) – Agilex și familii orientate pe datacenter/edge
- Lattice – low-power, platforma Nexus pentru edge
- Microchip – PolarFire și PolarFire SoC pentru industrial/defense
- Alți furnizori și ecosisteme de nișă

Piața de circuite reconfigurabile

PLD Segment

FPGA Sub-Segment

Doi producători majori – piață ajunsă la maturitate

- Accelerare de rețea
 - Pre/post-procesare pentru AI
 - Compresie, criptare, packet processing
 - Protocol offload
 - Edge / industrial
 - Vision și senzori inteligenți
 - Control în timp real
 - Analiză locală de date pentru latență mică
-

- 5G/ORAN și radio reconfigurabil
- Radar și procesare de semnal avansată
- Sisteme cu durată lungă de viață și necesar de upgrade
- Certificări și cerințe stricte de fiabilitate

Două implementări concurente

ASIC

Application Specific
Integrated Circuit

- Un design trebuie trimis pentru **fabricare** într-un **fab** de semiconductoare.
- Procesul durează timp și este foarte costisitor.
- Sunt proiectate complet, de la descrierea comportamentală până la layout-ul fizic

FPGA

Field Programmable
Gate Array

- Reconfigurat de fiecare dată de către proiectanți
- Nu se proiectează un layout fizic al componentelor.
- Proiectarea are ca rezultat un **bitstream** cu care se configurează dispozitivul.

Unde excelează FPGA-urile azi?

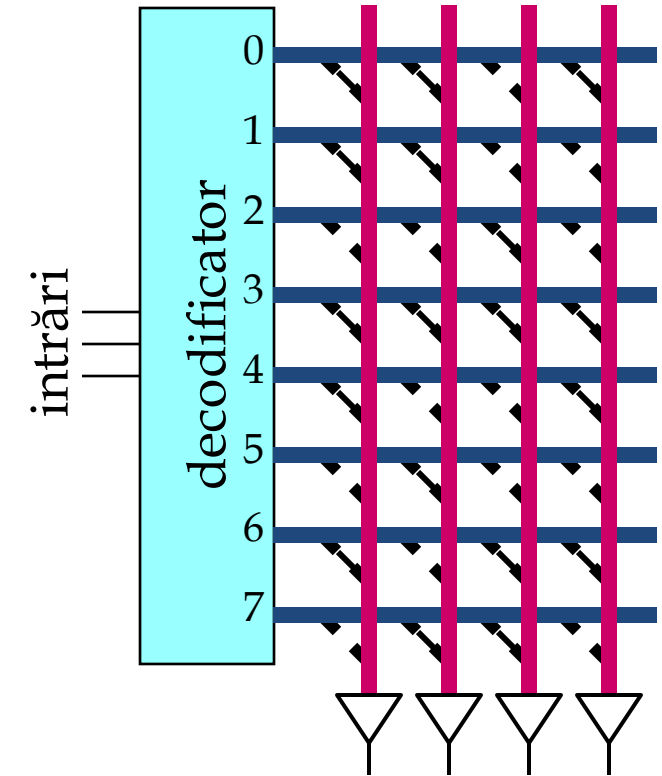
- Prototipare și pre-producție
 - Accelerare de algoritmi specifici
 - Schimbarea funcționalității în teren
 - Latență predictibilă
 - Edge/industrial cu bugete stricte de energie
 - Datacenter: rețea, securitate, pre/post-procesare AI
 - Aerospace/defense: longevitate și fiabilitate
 - Telecom: radio definit prin software + accelerare
-

Programmable Logic Device (PLD)

- Sunt matrici simple de circuite logice
 - Implementează funcții logice pe două niveluri (AND/OR)
 - Au o structură simplă de interconectare programabilă
 - Sunt de mai multe tipuri
 - Read Only Memory (ROM și PROM)
 - Programmable Logic Array (PLA)
 - Programmable Array Logic (PAL)
- Field Programmable Gate Arrays (FPGA)
 - Multe copii ale aceleiași structuri configurabile de bază
 - Fiecare bloc poate fi configurat pentru a îndeplini orice funcție logică și include de obicei un flip-flop și un generator de funcții cu 4 intrări
 - Interconectare programabilă
 - Blocuri de memorie SRAM
 - Un FPGA mare are de obicei 100k+ circuite flip-flop, 100k generatoare de funcții și 10Mb SRAM

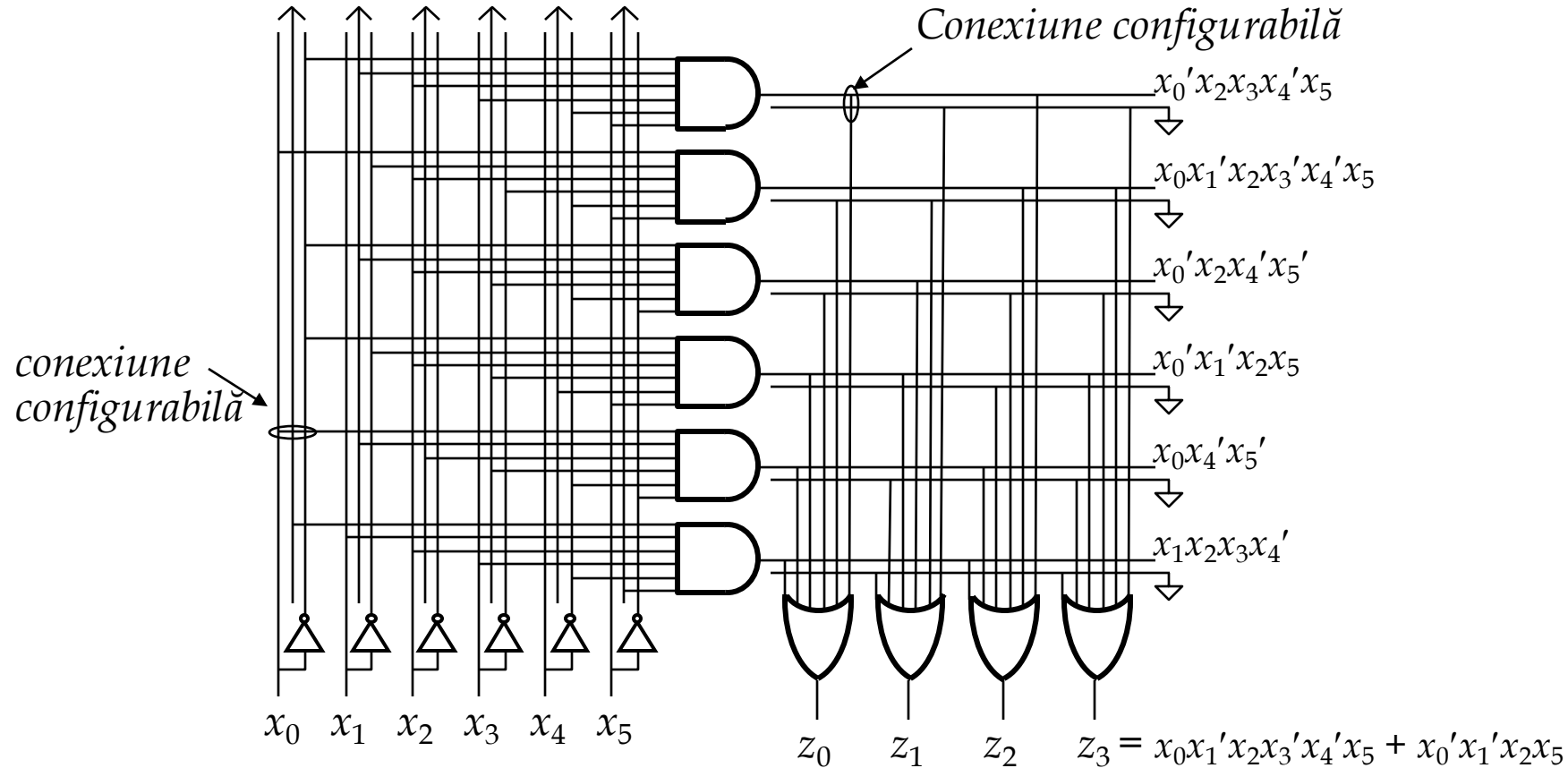
Implementarea unei memorii ROM

- ROM poate fi implementată printr-un aranjament ortogonal de conexiuni
 - Conexiune la fiecare intersecție = 1 logic
 - Decodicatorul pune 1 logic pe linia selectată iar dacă conexiunea este făcută, la ieșire se poate citi un octet de date
- Unele PROM-uri sunt scrise prin eliminarea conexiunilor
 - Tensiune mare aplicată pe linia și coloana pe care se vrea marcarea unui 0 logic
 - Curentul mare aplicat legăturii linie-coloană determină “arderea” legăturii
- Alte memorii pot fi arse și reprogramate (EPROM, EEPROM)

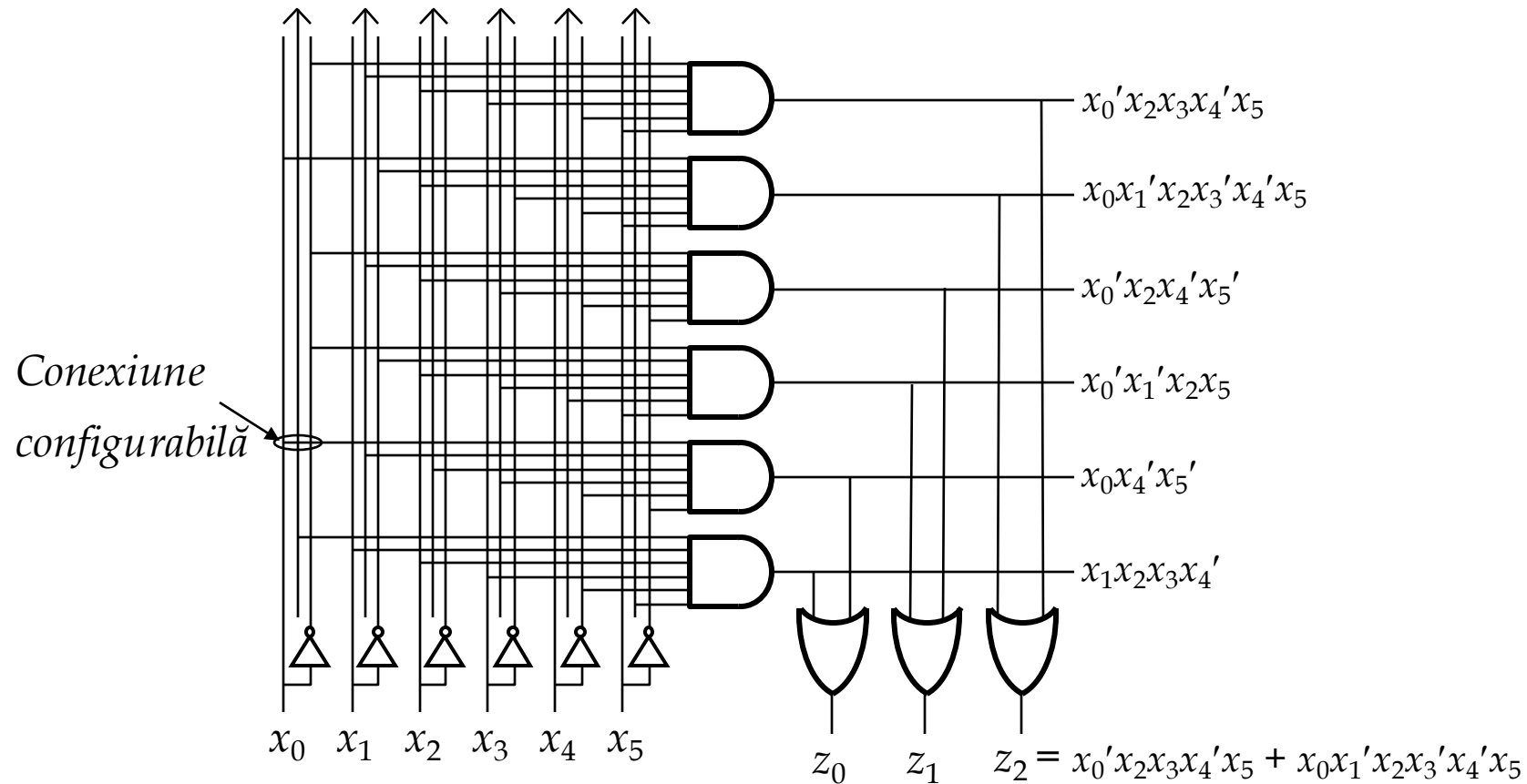
- Orice memorie RAM poate implementa funcții logice reconfigurabile
 - Stochează tabela de adevăr a funcției logice în memorie
 - Exemplu: folosesc RAM de 4 biți pentru a simula o poartă ȘI cu două intrări stocând 0 la adresele 00, 01 și 10 și 1 la adresa 11
 - cu 2^m cuvinte de 1 bit se poate implementa orice funcție de m intrări
 - O memorie cu 2^m cuvinte de w biți lățime poate implementa w funcții logice diferite cu m intrări
- Memoriile ROM sau EEPROM pot implementa aceleași funcții logice dar cu anumite avantaje:
 - Memoria este nevolatilă
 - Datele sunt stocate la programare și pot fi reconfigurate printr-un update de firmware
 - Densitate mai mare decât memoria RAM

Programmable Logic Array (PLA)

- PLA-urile au un plan ȘI și un plan SAU
- Pot să implementeze orice circuit de două niveluri (SAU/ȘI)
- Implementate în CMOS.

Programmable Array Logic (PAL)

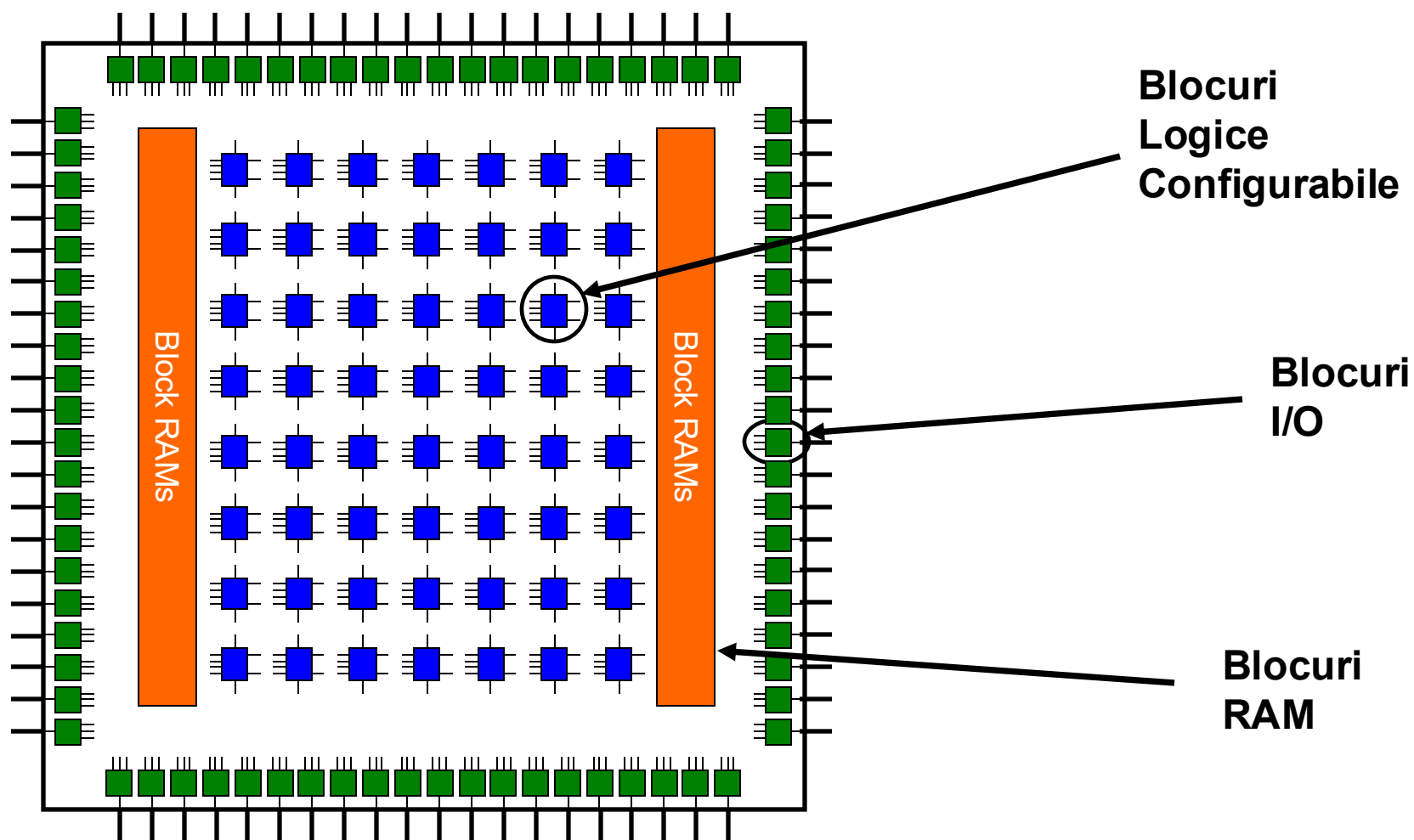

- PAL este similar cu PLA dar are un plan SAU fix.
- Mai ușor de programat (și mai ieftin de produs)
- Dezavantaj: număr limitat de termeni generați la ieșire

Field Programmable Gate Array (FPGA)

- Circuitele FPGA sunt folosite pentru generarea circuitelor logice complexe.
- Un cip conține un număr foarte mare (zeci de mii) de blocuri logice configurabile.
 - Programele de tip CAD mapează circuitele de nivel înalt peste matricea de blocuri de bază prin configurarea generatoarelor de funcții, interconexiunilor și altor elemente configurabile
- Blocurile logice sunt rutate folosind interconexiuni programabile
 - Segmentele sunt conectate la blocurile logice și la alte segmente învecinate prin switch-uri configurabile
 - Programele CAD determină configurația optimă pentru toate switch-urile folosite.

Ce este un FPGA?

Care sunt opțiunile?

ASIC

Performanță mare

Low power

Cost scăzut
în volume mari

FPGA

Off-the-shelf

Costuri scăzute
de dezvoltare

Time to market scurt

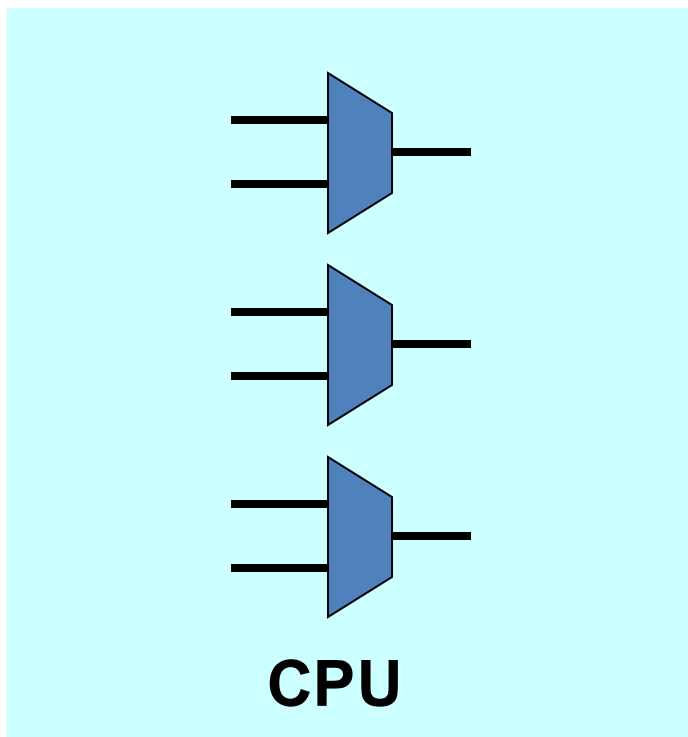
Reconfigurabilitate

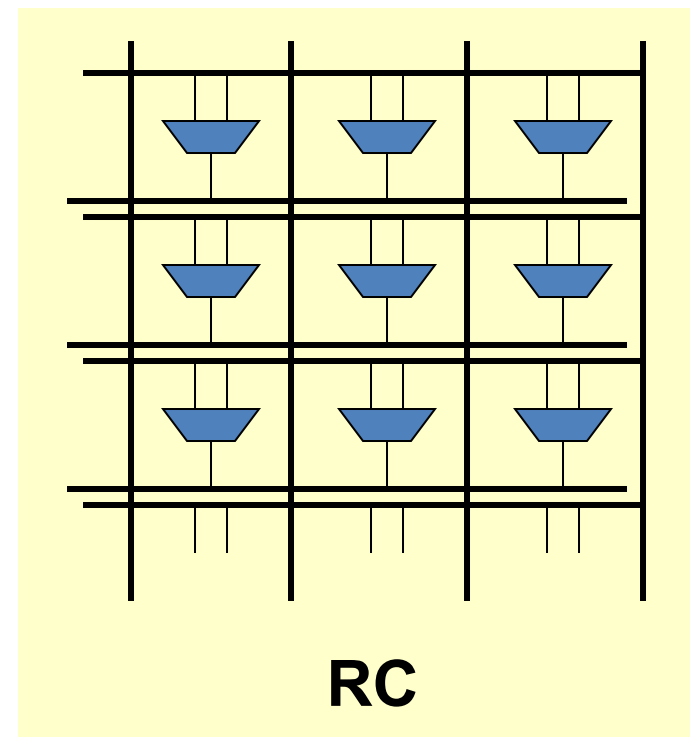
- Ciclul de fabricație al unui ASIC este foarte costisitor, lung și necesită proiectanți din mai multe domenii
 - Greșelile care nu sunt detectate la proiectare au un impact foarte mare asupra asupra costurilor și a timpului de dezvoltare
- FPGA-urile sunt perfecte pentru prototiparea rapidă a unui circuit digital
- Se pot face upgrade-uri foarte ușor, ca și cum ar fi în cazul unui software
- Domenii unice de aplicații
 - Sisteme reconfigurabile

Lățimea de bandă computațională

Fixă

“Fără limite”

FPGA SRAM

- **AMD (ex. Xilinx)**
 - **Intel**
 - Lattice Semiconductor
- } Aproape toată piața

FPGA Flash

- Microchip
- Quick Logic Corp.

- 7-series – utile încă didactic pentru concepte
- UltraScale / UltraScale+ – densitate și interconectare îmbunătățite
- Zynq UltraScale+ MPSoC – CPU ARM + logică programabilă
- Versal Adaptive SoCs – arhitectură heterogenă (scalar + adaptive + AI/DSP engines)

- Agilex 5/7/9 – accent pe performance/watt, interfețe moderne
- Integrare avansată de memorie și conectivitate
- Ecosistem orientat pe design platform-centric

- Lattice Nexus
 - 28nm FD-SOI, optimizat pentru low power
 - Target: edge AI, industrial, consumer
 - Familie orientată pe time-to-market rapid
 - Microchip PolarFire
 - Consum redus în regim static și dinamic
 - Aplicații industrial/defense
 - PolarFire SoC
 - quad 64-bit RISC-V + FPGA fabric
-

7-Series, Familii FPGA Xilinx

	ARTIX ⁷	KINTEX ⁷	VIRTEX ⁷	ZYNQ
Maximum Capability	Lowest Power and Cost	Industry's Best Price/Performance	Industry's Highest System Performance	Extensible Processing Platform
Logic Cells	20K – 355K	70K – 480K	285K – 2,000K	30K – 350K
Block RAM	12 Mb	34 Mb	65 Mb	240KB – 2180KB
DSP Slices	40 – 700	240 – 1,920	700 – 3,960	80 – 900
Peak DSP Perf.	504 GMACS	2,450 GMACS	5,053 GMACS	1080 GMACS
Transceivers	4	32	88	16
Transceiver Performance	3.75Gbps	6.6Gbps and 12.5Gbps	12.5Gbps, 13.1Gbps and 28Gbps	6.6Gbps and 12.5Gbps
Memory Performance	1066Mbps	1866Mbps	1866Mbps	1333Mbps
I/O Pins	450	500	1,200	372
I/O Voltages	3.3V and below	3.3V and below 1.8V and below	3.3V and below 1.8V and below	3.3V and below 1.8V and below

Elemente comune – 7-series

- Common elements enable easy IP reuse for quick design portability across all 7-series families
 - Design scalability from low-cost to high-performance
 - Expanded eco-system support
 - Quickest time to market

 Logic Fabric
LUT-6 CLB

 Precise, Low Jitter Clocking
MMCMs

 On-Chip Memory
36Kbit/18Kbit Block RAM

 Enhanced Connectivity
PCIe® Interface Blocks

 DSP Engines
DSP48E1 Slices

 Hi-perf. Parallel I/O Connectivity
SelectIO™ Technology

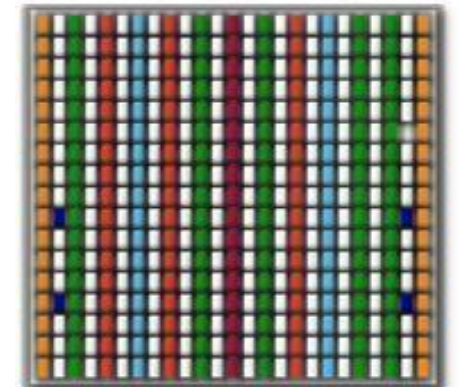
 Hi-performance Serial I/O Connectivity
Transceiver Technology

Artix-7 FPGA

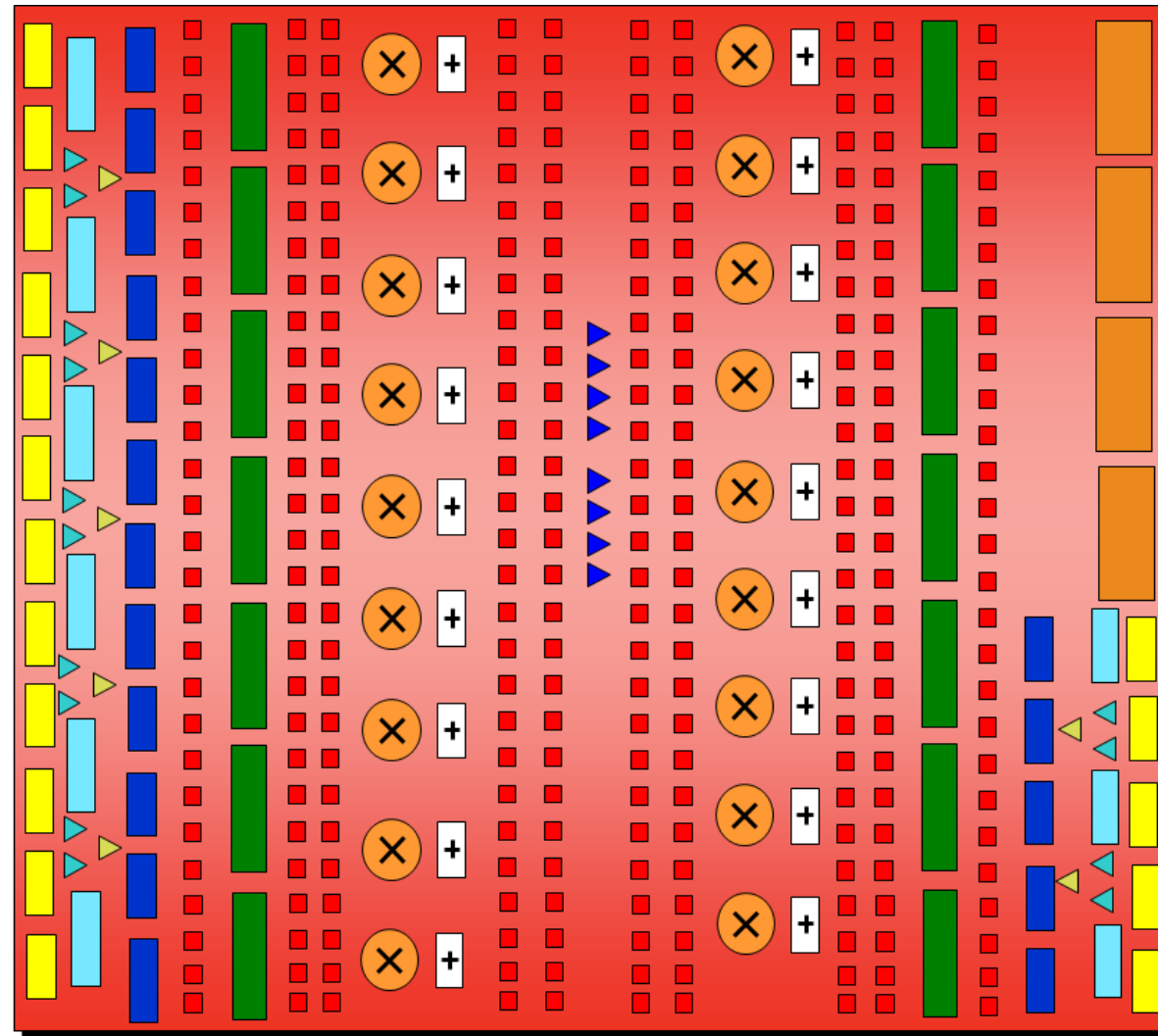
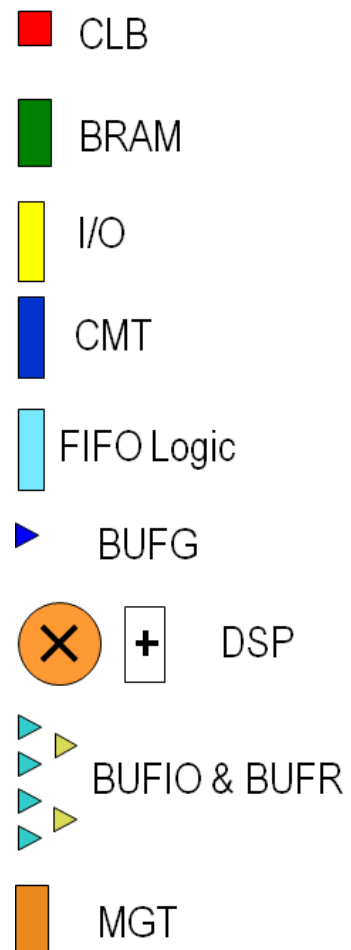

Kintex-7 FPGA

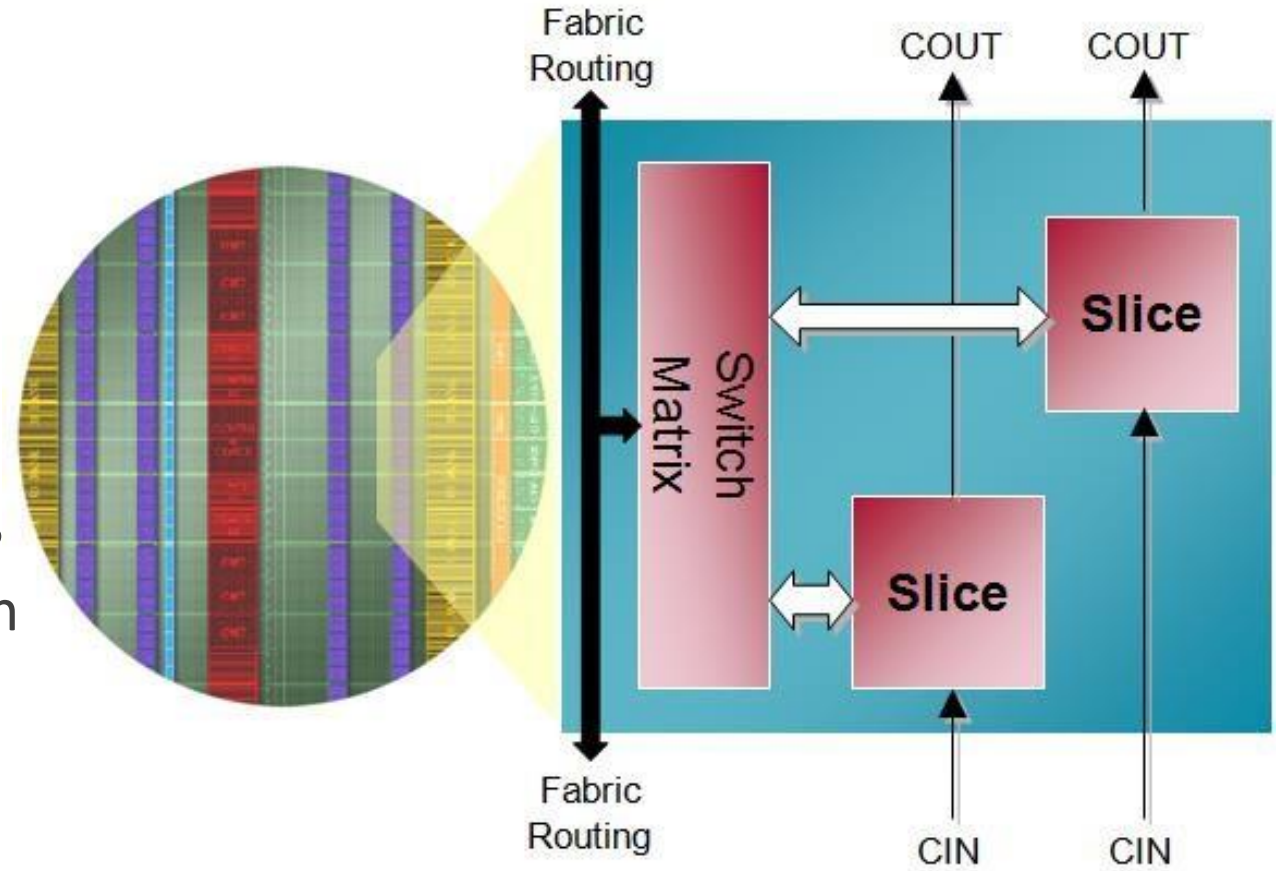
Virtex-7 FPGA

Exemplu – Artix 7

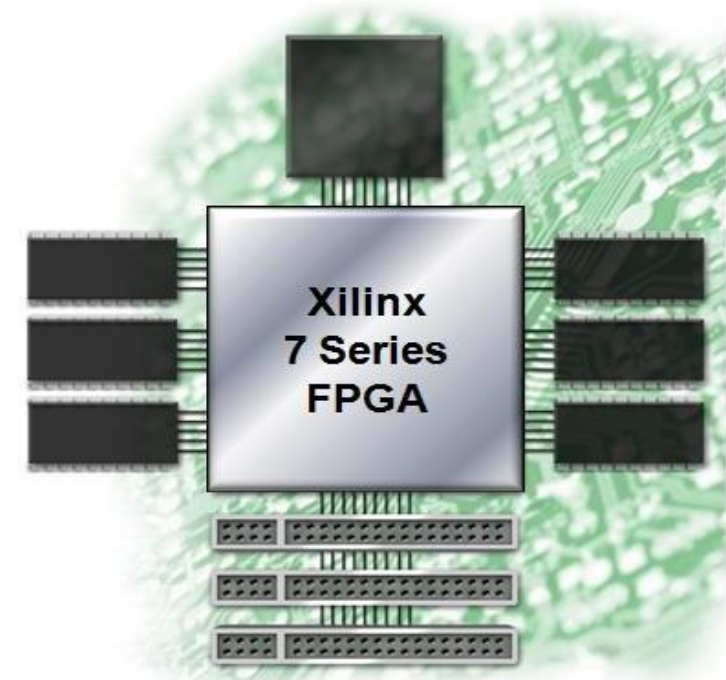
Resurse Logice

- Primary resource for design
 - Combinatorial functions
 - Flip-flops
- CLB contains two slices
- Connected to switch matrix for routing to other FPGA resources
 - Carry chain runs vertically in a column from one slice to the one above

7-Series IO

- Wide range of voltages
 - 1.2V to 3.3V operation
- Many different I/O standards
 - Single ended and differential
 - Referenced inputs
 - 3-state support
- Very high performance
 - Up to 1600 Mbps LVDS
 - Up to 1866 Mbps single-ended for DDR3
- Easy interfacing to standard memories
 - Hardware support for QDRII+ and DDR3
- Digitally controlled impedance
- Low power

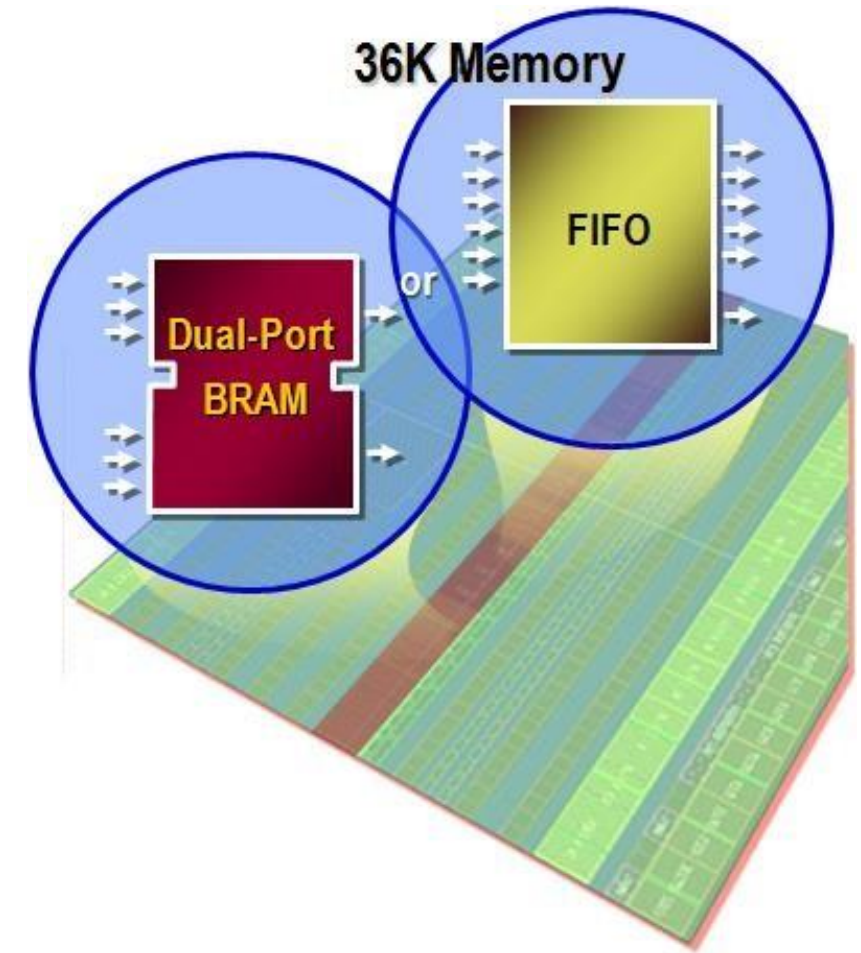

- Two different types of I/O in 7-series FPGAs
 - **High Range (HR)**
 - Supports I/O standards with Vcco voltages up to 3.3V
 - **High Performance (HP)**
 - Supports I/O standards with Vcco voltages up to 1.8V *only*
 - Designed for the highest performance
 - Has ODELAY and DCI capability

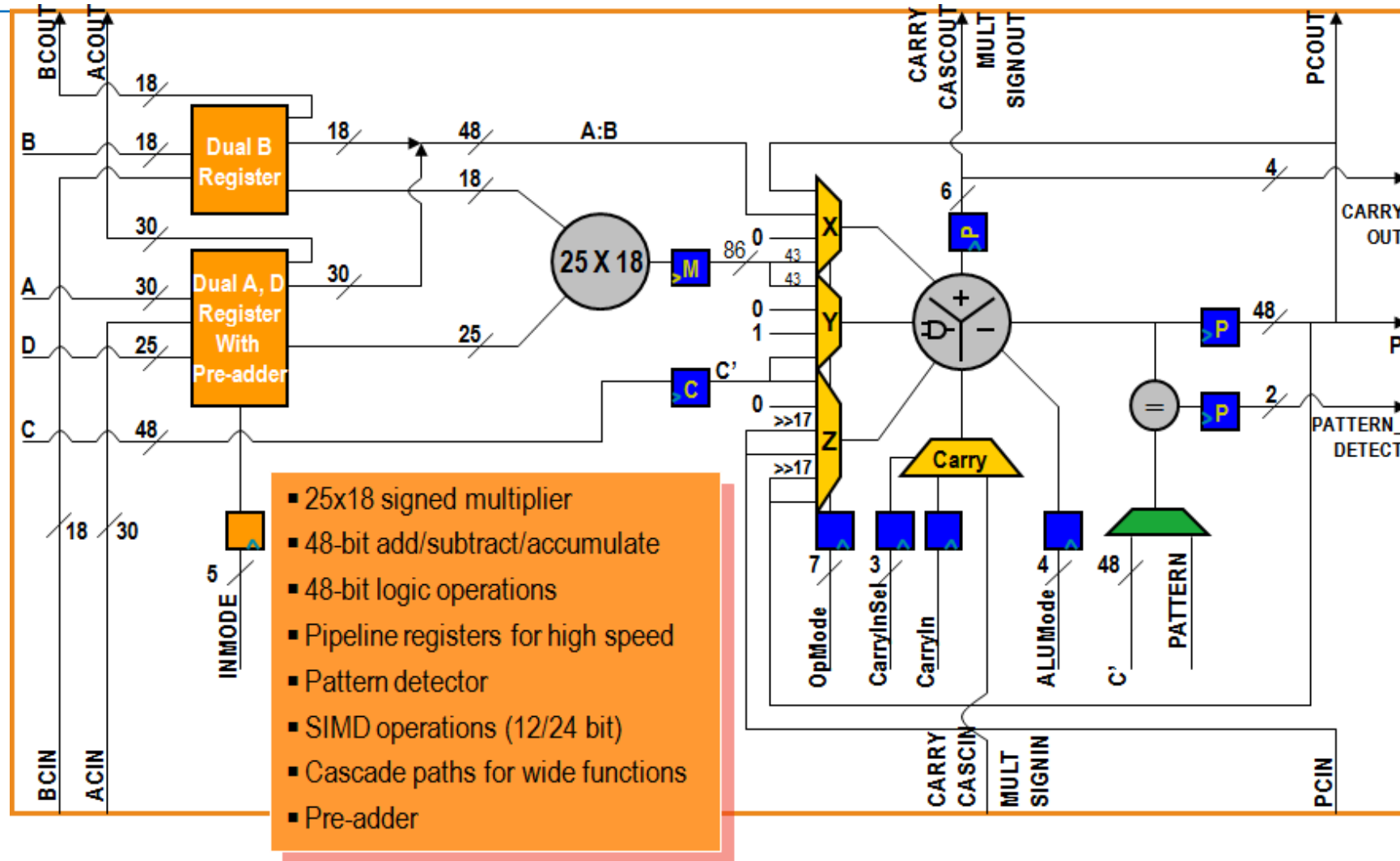
I/O Type	Artix-7 Family	Kintex-7 Family	Virtex-7 Family	Virtex-7 XT/HT/ Family
High Range	All	Most Some		
High Performance		Some	Most	All

Block RAM & FIFO

- All members of the 7-series families have the same Block RAM/FIFO
- Fully synchronous operation
 - All operations are synchronous; all outputs are latched
- Optional internal pipeline register for higher frequency operation
- Two independent ports access common data
 - Individual address, clock, write enable, clock enable
 - Independent data widths for each port
- Multiple configuration options
 - True dual-port, simple dual-port, single-port
- Integrated control for fast and efficient FIFOs

7-Series DSP Slice

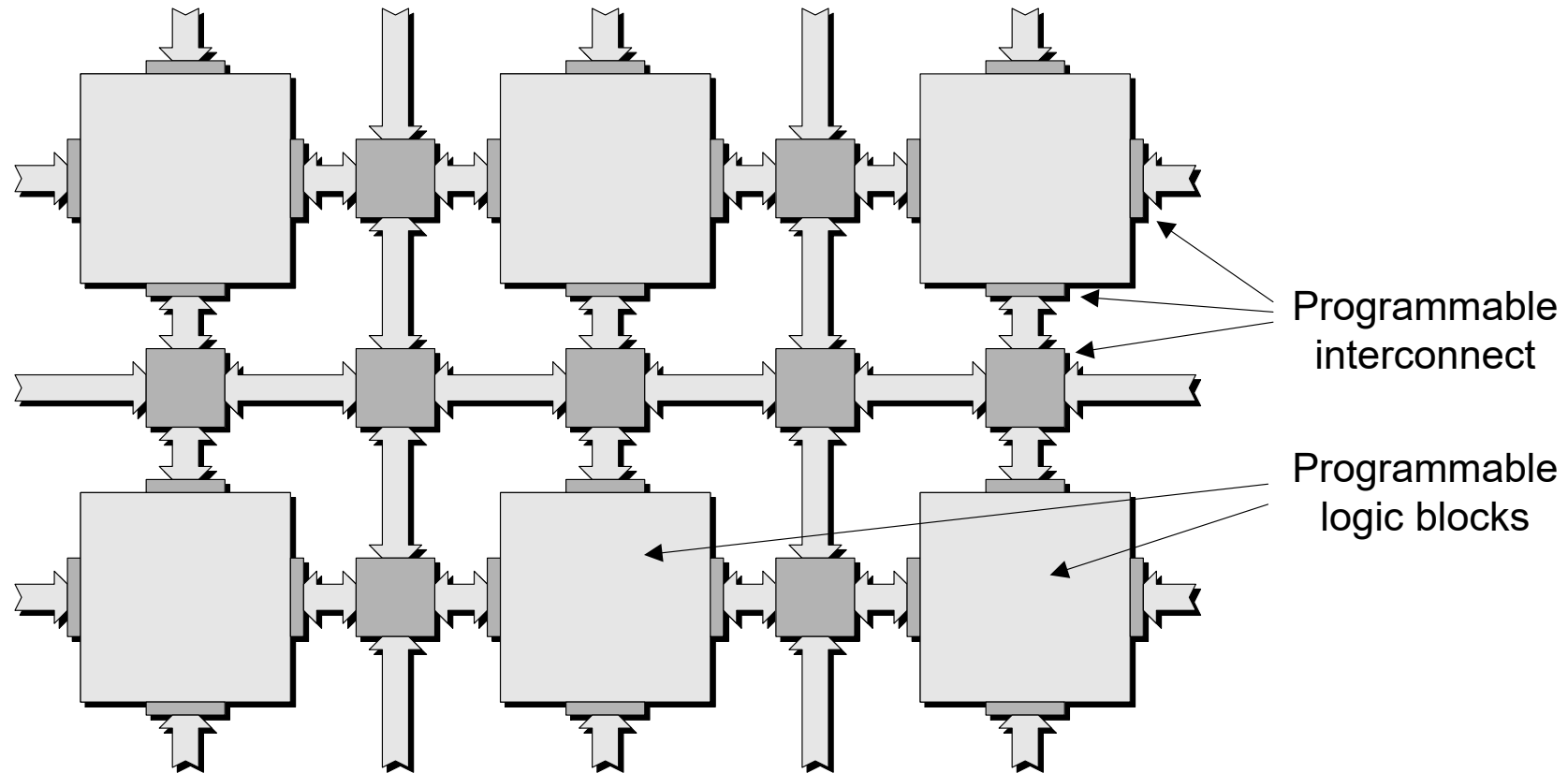

- XADC is a high quality and flexible analog interface new to the 7-series
 - Dual 12-bit 1Msps ADCs, on-chip sensors, 17 flexible analog inputs, and track & holds with programmable signal conditioning
 - 1V input range (unipolar, bipolar and differential)
 - 12-bit resolution conversion
 - Built in digital gain and offset calibration
 - On-chip thermal and Voltage sensors
 - Sample rate of 1 MSPS
- Analog Mixed Signal (AMS)
 - Using the FPGA programmable logic to customize the XADC and replace other external analog functions; for example, linearization, calibration, filtering, and DC balancing to improve data conversion resolution

- Creșterea ponderii de blocuri hard (DSP, memorie, serdes)
- NoC intern și interconectare scalabilă în platformele high-end
- Integrare HBM la anumite familii pentru bandwidth masiv
- Accent pe securitate hardware încă din faza de boot

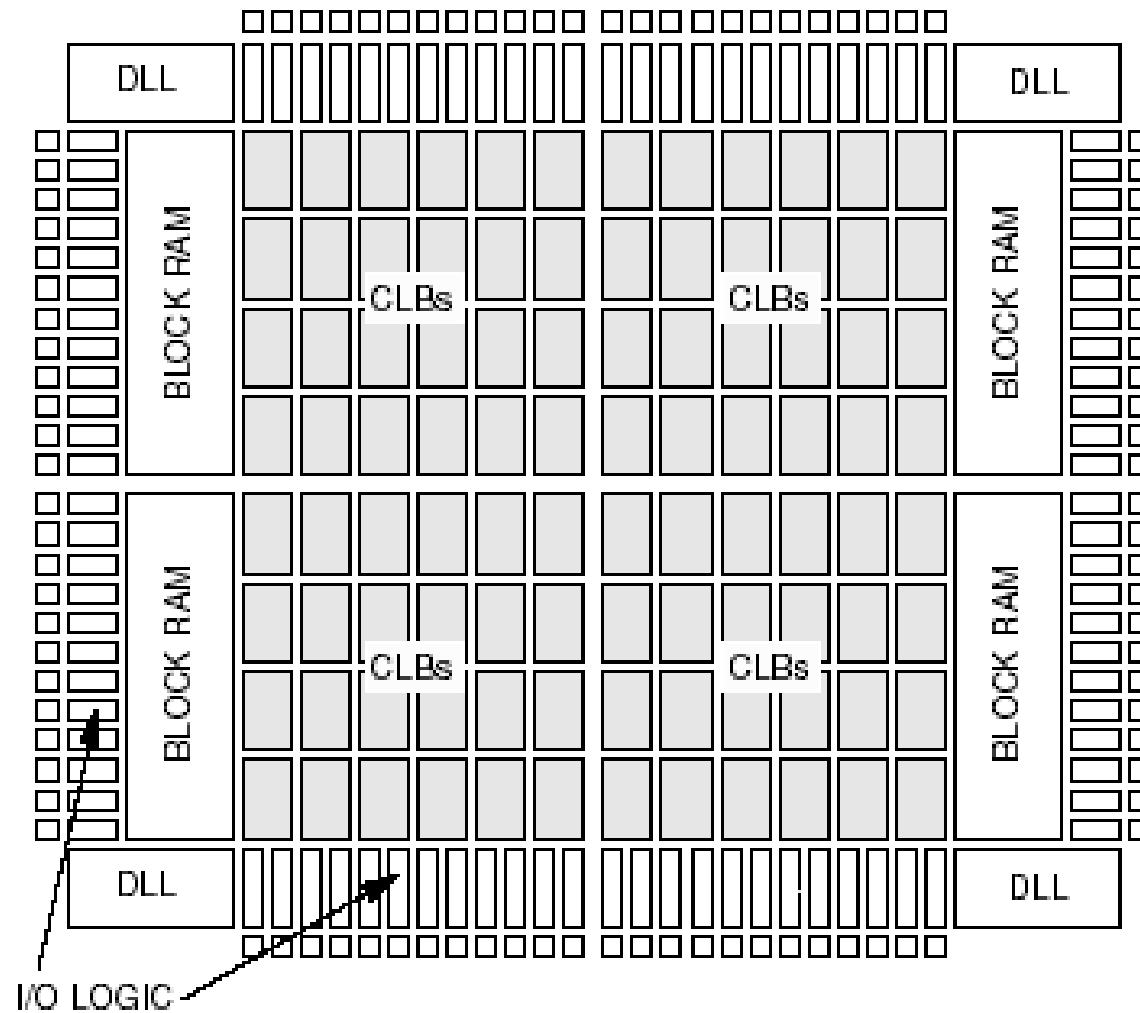
- Modelul LUT rămâne central pentru înțelegere
- În proiectare modernă, utilizarea LUT e completată de:
 - DSP pentru operații aritmetice intensive
 - memorii dedicate pentru buffering/caching
 - IP-uri specializate pentru protocoale complexe

Structura generală a unui FPGA

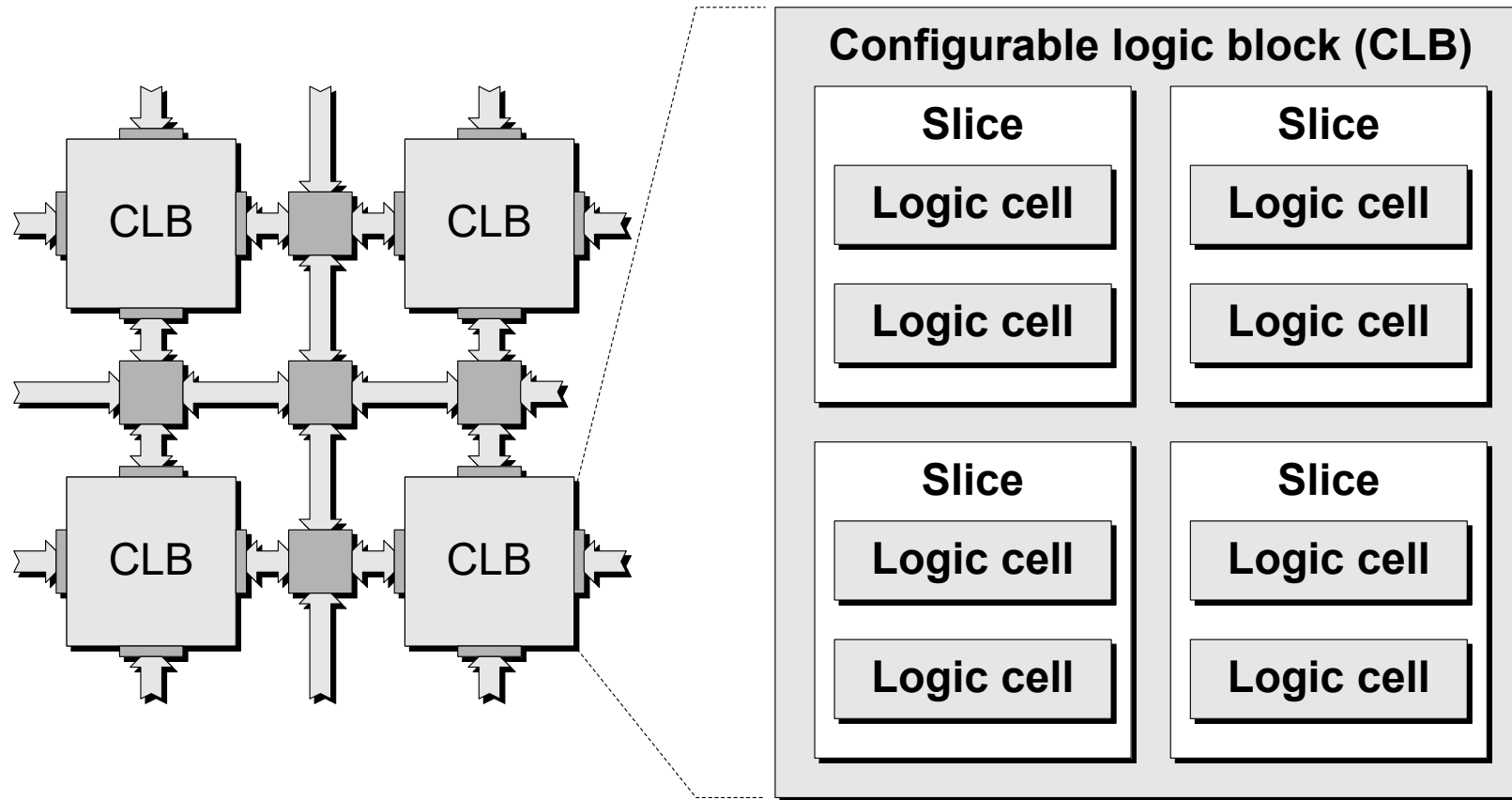

The Design Warrior's Guide to FPGAs
Devices, Tools, and Flows. ISBN 0750676043
Copyright © 2004 Mentor Graphics Corp. (www.mentor.com)

Xilinx FPGA Block Diagram

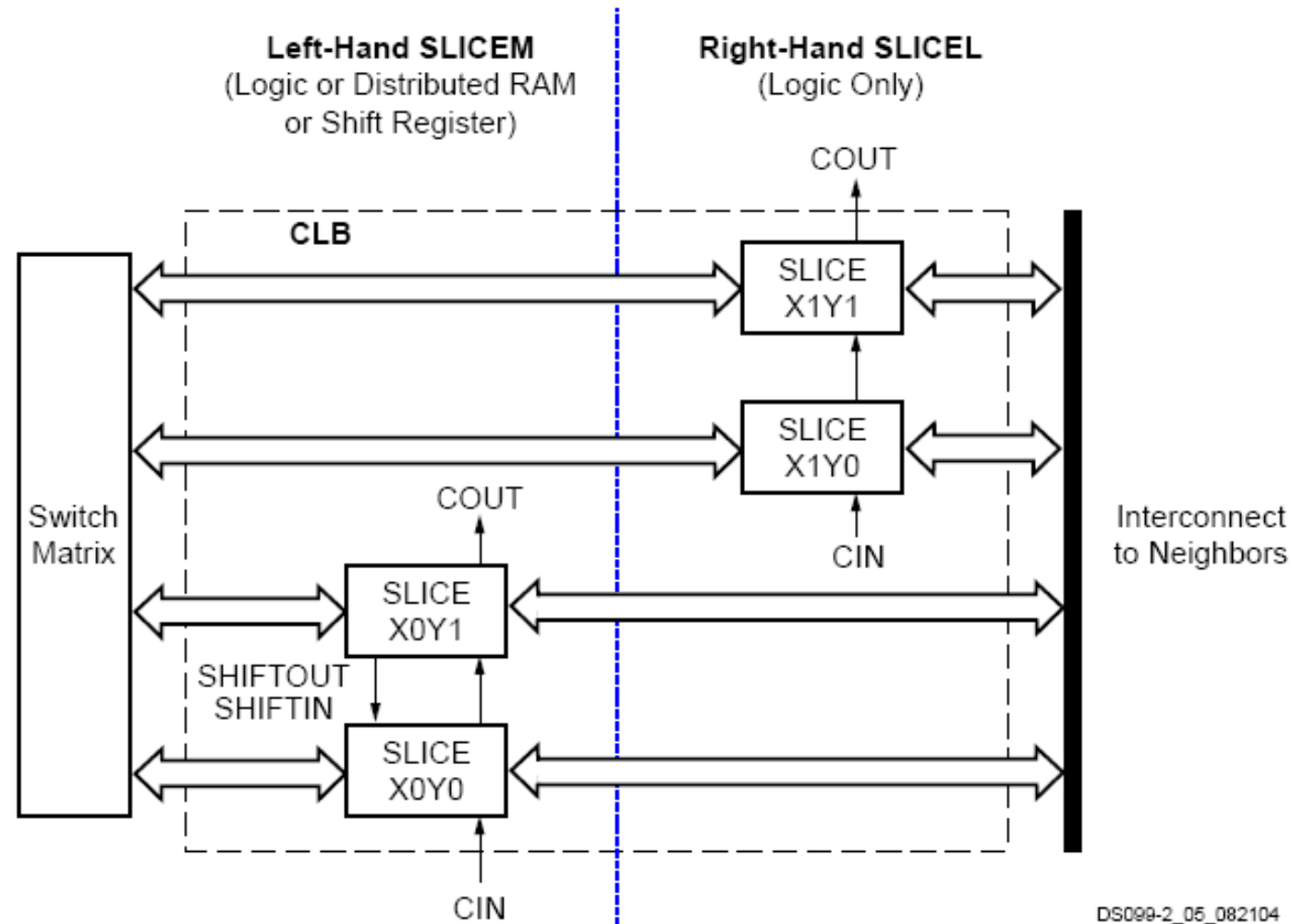

DISC01_01_DGH

The Design Warrior's Guide to FPGAs
Devices, Tools, and Flows. ISBN 0750676043
Copyright © 2004 Mentor Graphics Corp. (www.mentor.com)

Configurable Logic Block CLB

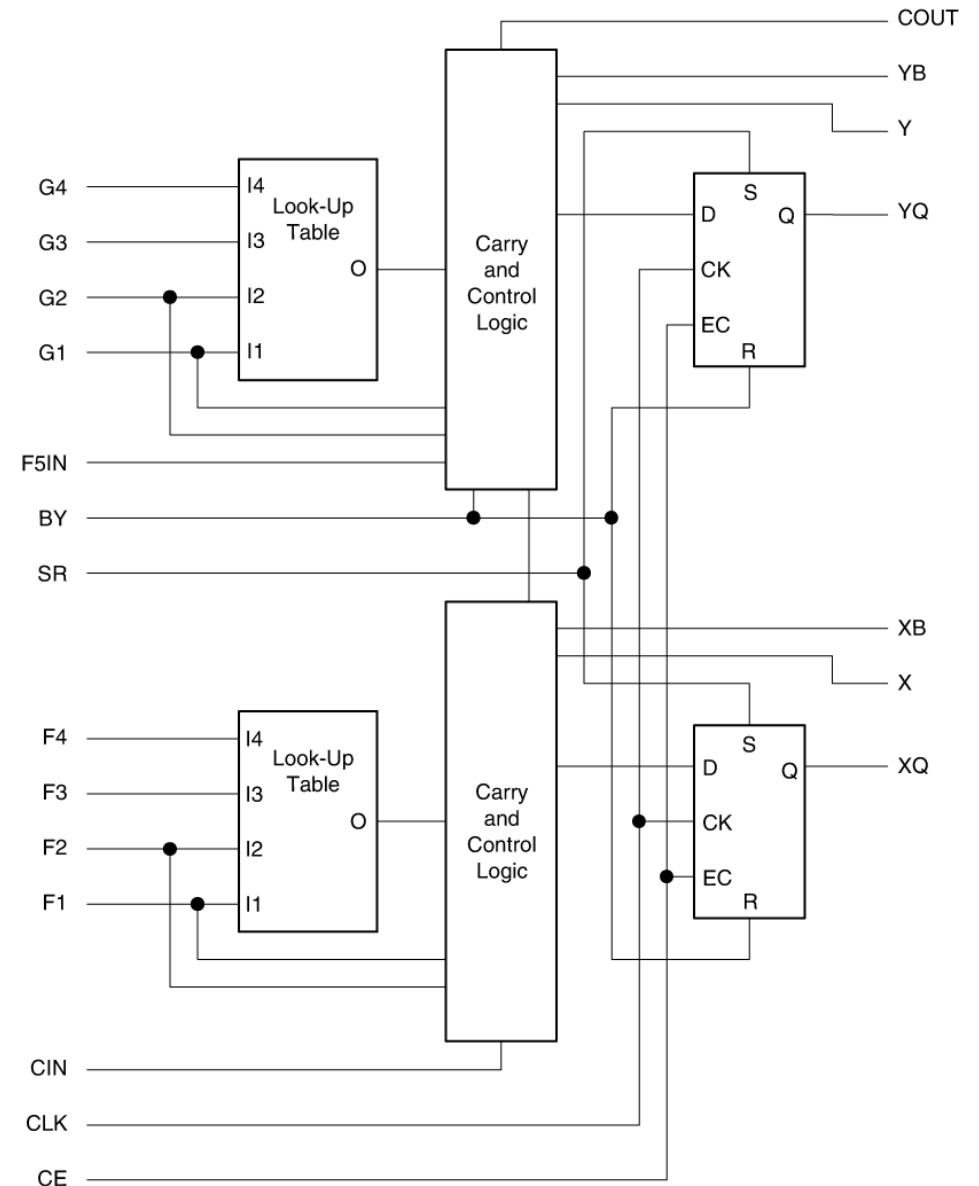

DS099-2_05_082104

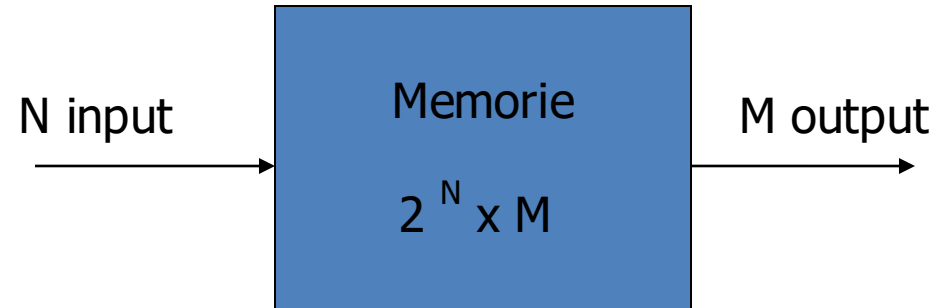
Structura unui slice CLB

- Fiecare slice conține următoarele:
 - LUT cu patru intrări
 - Orice funcție logică cu 4 intrări,
 - sau RAM 16bit x 1
 - sau Registru Shift pe 16 biți
 - Carry & Control
 - Logică aritmetică rapidă
 - Logică pentru înmulțire
 - Logică de multiplexare
 - Elemente de stocare
 - Latch sau flip-flop
 - Set / reset
 - Ieșiri normale sau inversate
 - Control pentru funcționare sincron/asincron

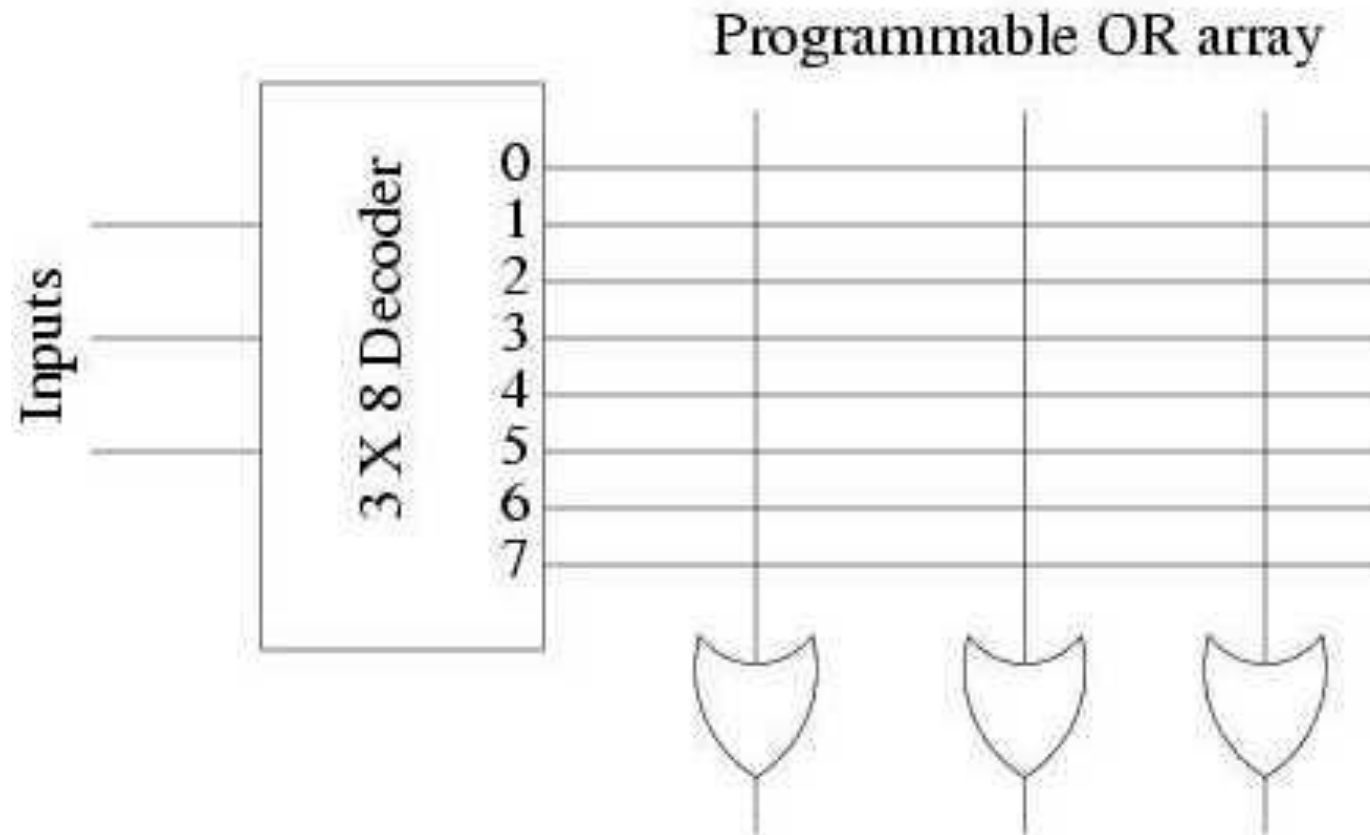
- Implementate folosind Look-up Table (LUT)
- Un LUT cu k intrări corespunde unei memorii de $2^k \times 1$ bit
- Un LUT cu k intrări poate implenta orice funcție logică cu k intrări și o singură ieșire

Lookup Table (LUT)

- Adrese: N biți; Ieșire: M biți
- Memoria conține 2^N cuvinte a câte M biți
- Valorile intrărilor decid cuvântul care va fi disponibil la ieșire la un moment dat

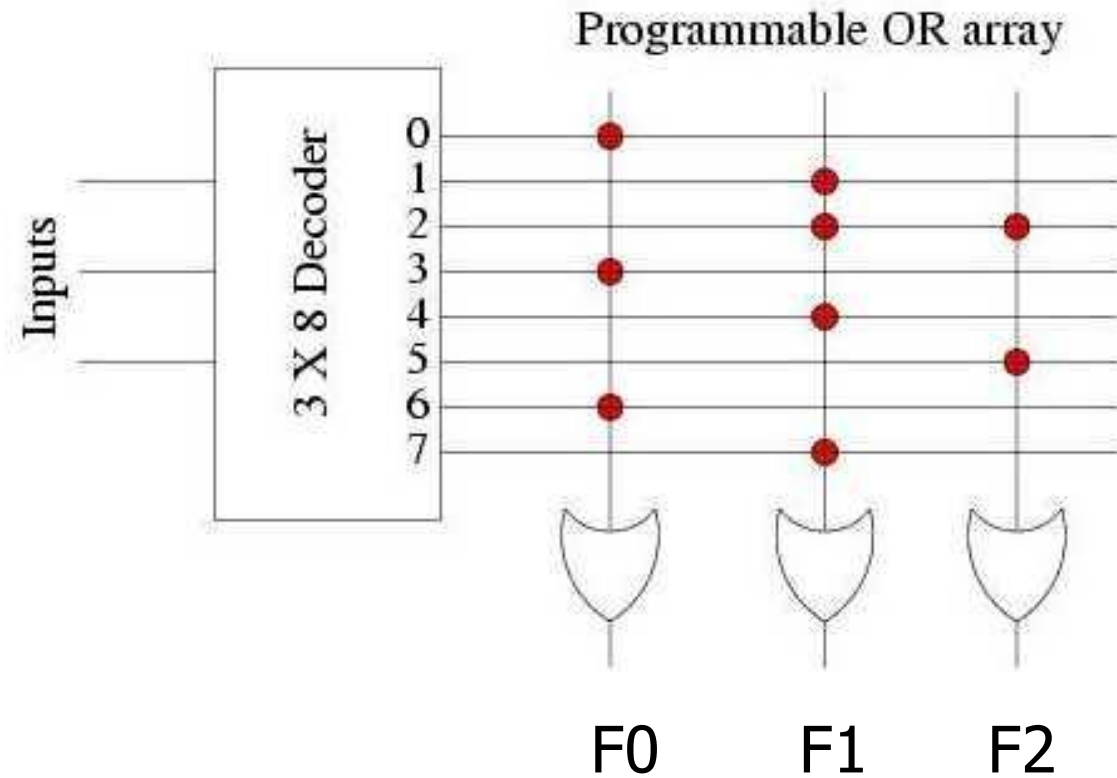
Diagrama logică a unui LUT 8x3

Sumă de mintermeni

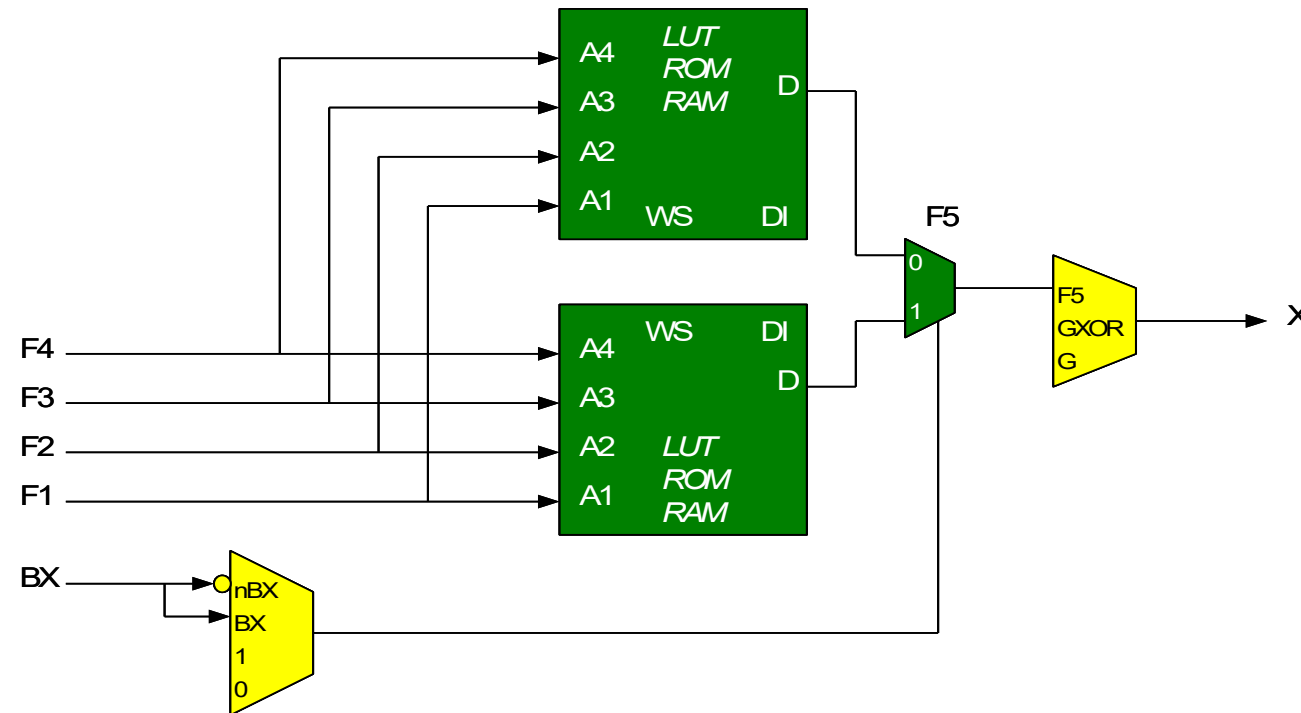
Implementarea unei funcții logice folosind LUT

I0	I1	I2	F0	F1	F2
0	0	0	1	0	0
0	0	1	0	1	0
0	1	0	0	1	1
0	1	1	1	0	0
1	0	0	0	1	0
1	0	1	0	0	1
1	1	0	1	0	0
1	1	1	0	1	0

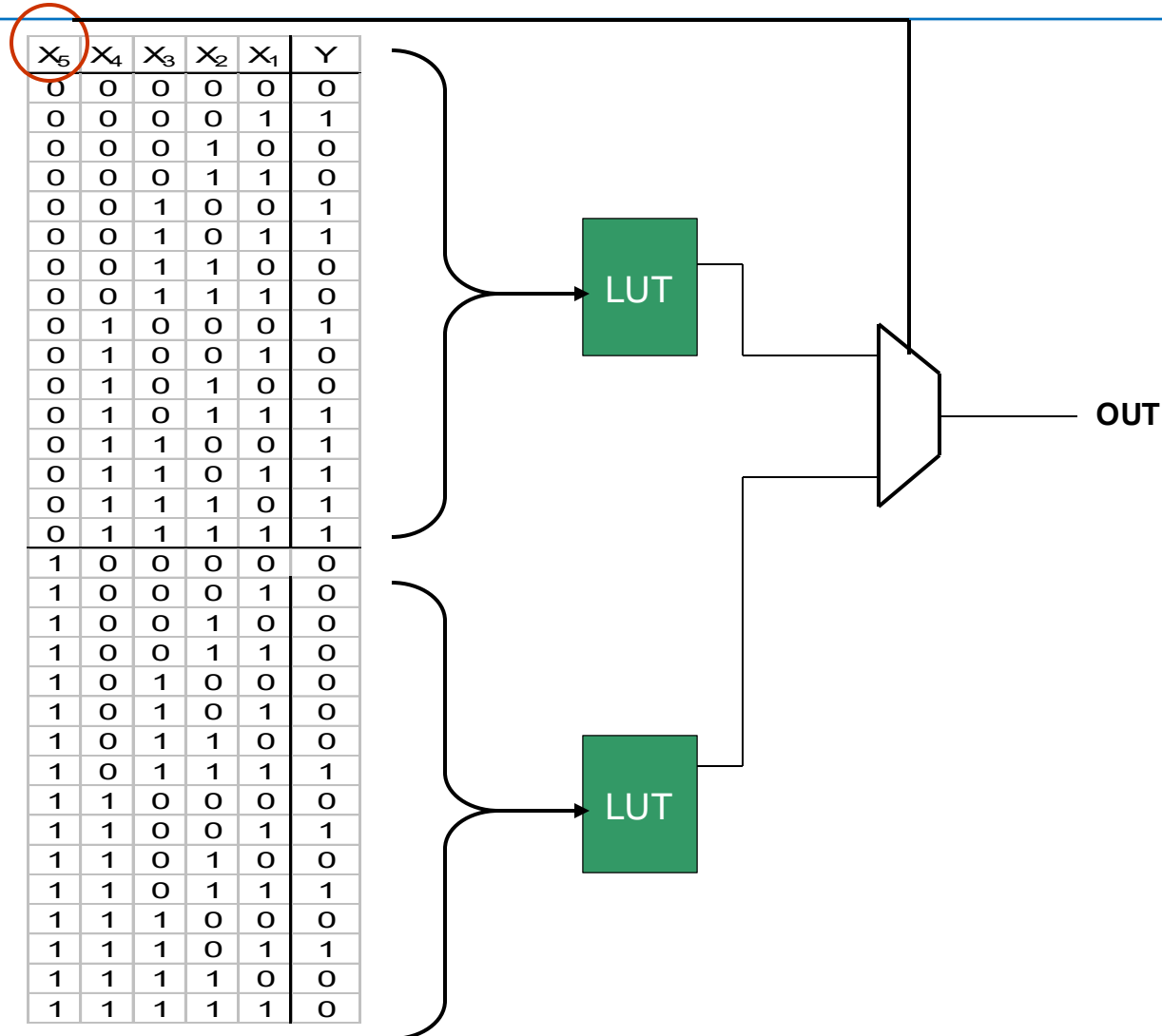

Implementarea unei funcții logice cu 5 intrări folosind 2 LUT

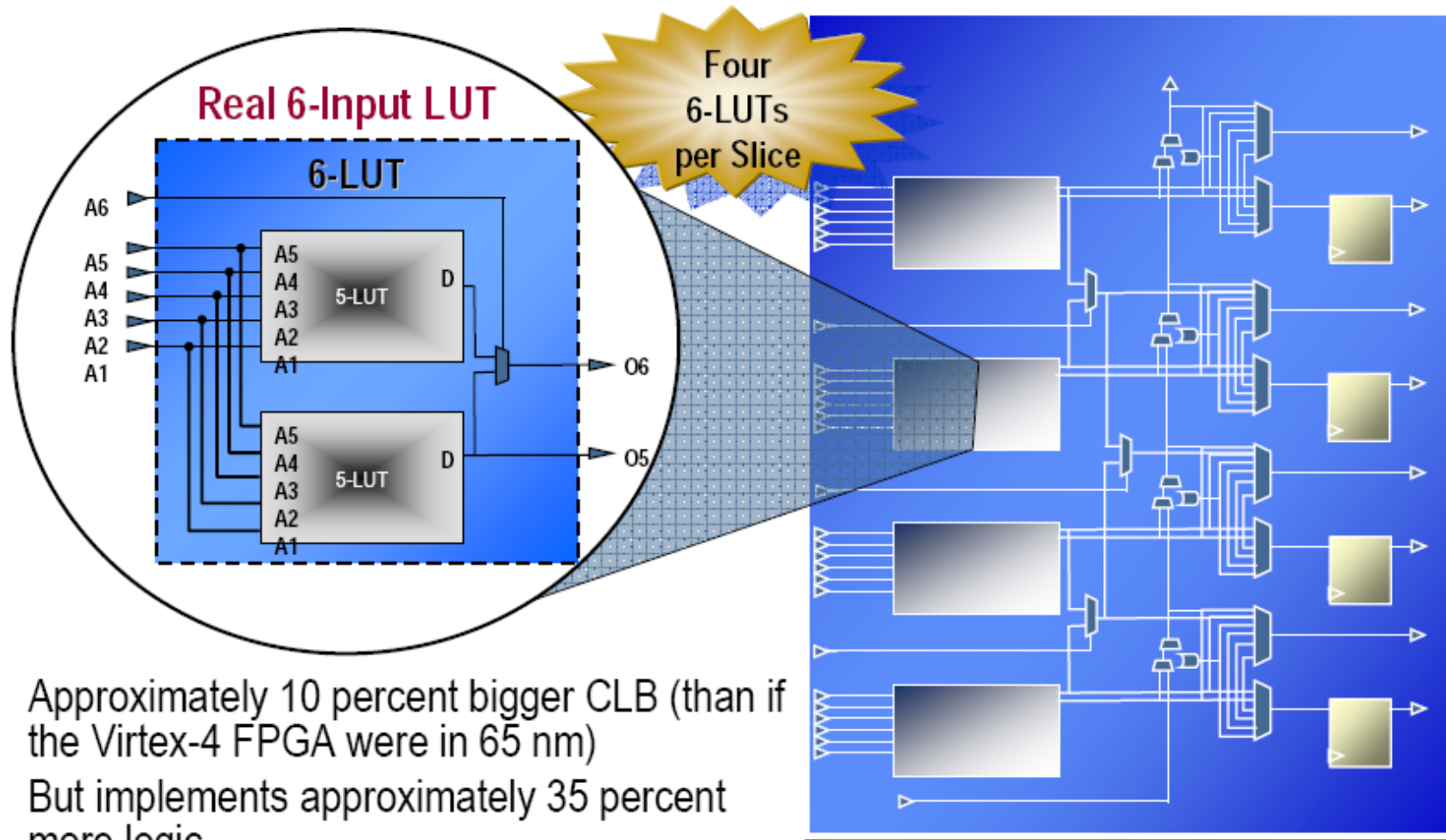
- Un slice CLB poate să implementeze și funcții cu mai mult de 4 intrări logice
- Funcția este partiționată între cele două LUT-uri
- Multiplexorul final selectează ieșirea corectă

Implementarea unei funcții logice cu 5 intrări folosind 2 LUT

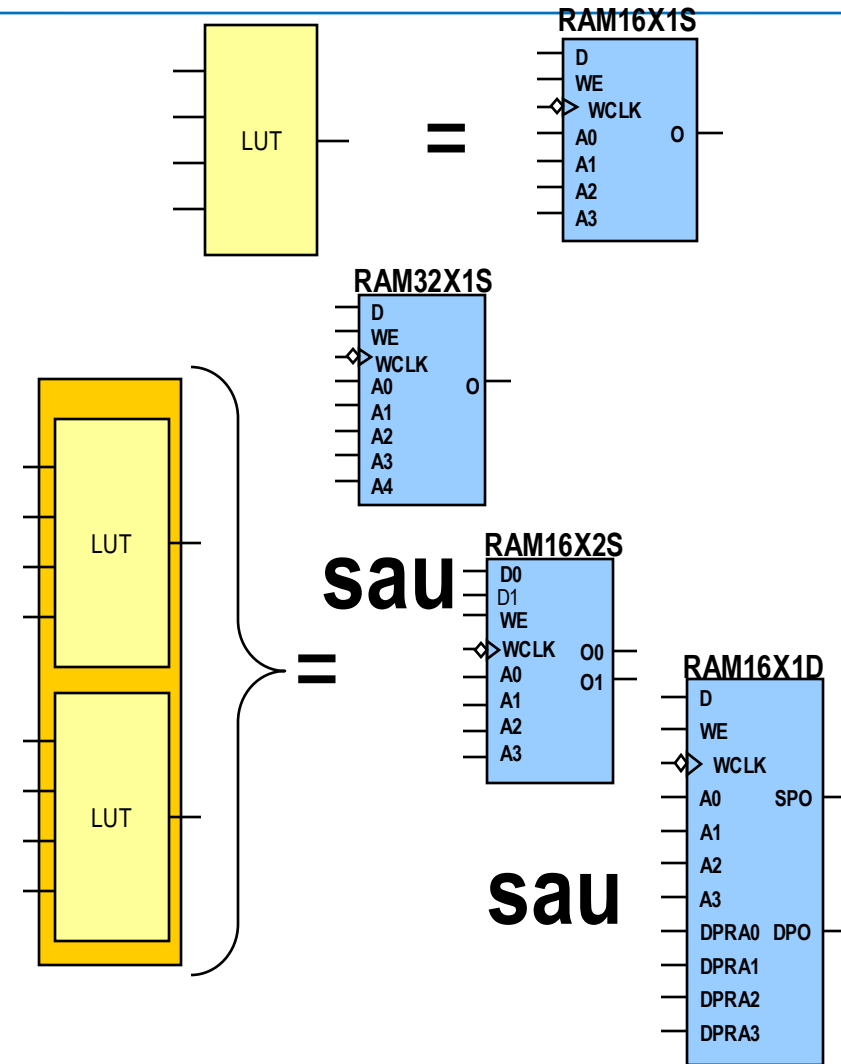

Exemplu Virtex

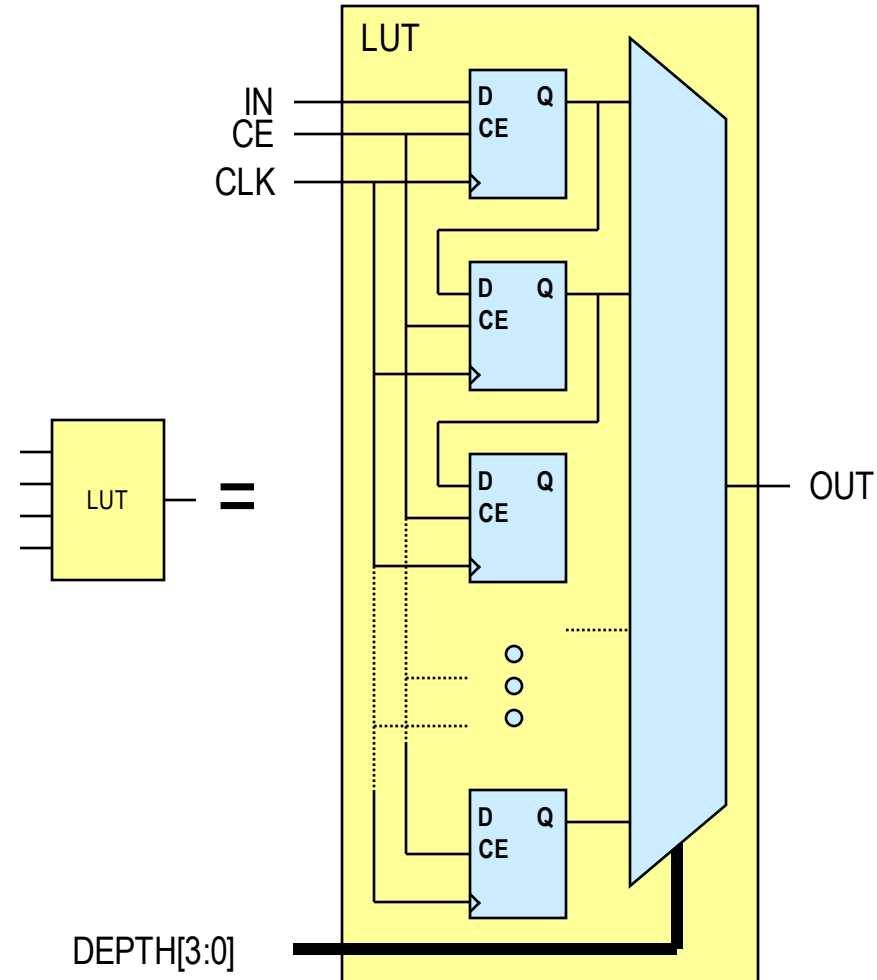
RAM Distribuit

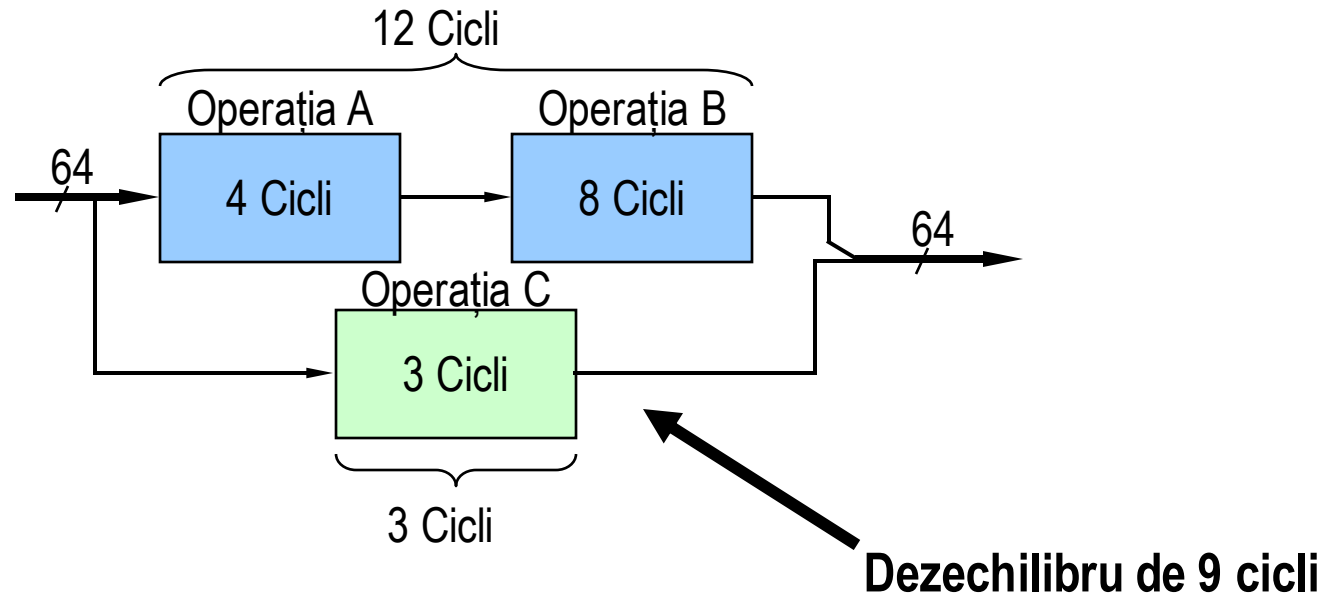
- CLB LUT configurabil ca RAM
 - Un LUT egal 16x1 RAM
 - Memoria poate fi Single sau Dual-Port
 - Cascadarea LUT-urilor măreste lăţimea memoriei
- Scriere Sincronă
- Citire Sincronă/Asincronă
 - Circuitele flip-flop pot fi folosite pentru implmentarea citirii sincrone

Registru Shift

- Fiecare LUT poate fi configurat ca un registru shift
 - Serial in, serial out
- Întârziere dinamică de până la 16 cicli
- Cascadarea mărește numărul ciclilor de întârziere

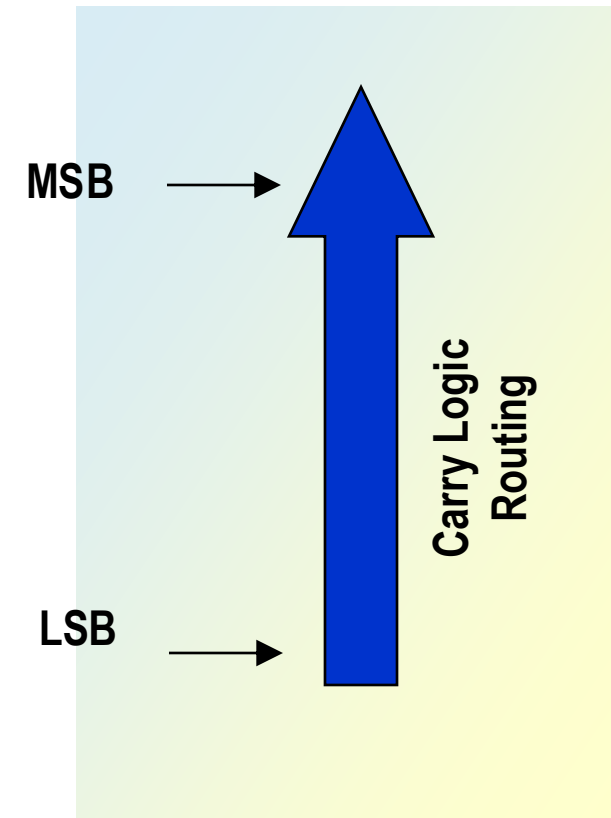

- FPGA bogat în registre
 - Permite adăugarea de etaje pipeline pentru a mări productivitatea
- Căile de date trebuie să fie echilibrate pentru a păstra funcționalitatea sistemului

Fast Carry Logic

- ◆ Fiecare CLB conține logică separată pentru rutarea și generarea rapidă a semnalelor de sumă și carry
 - Mărește eficiența și performanțele sumatoarelor, multiplicatoarelor, acumulatelelor, comparatoarelor și numărătoarelor
- ◆ Logica de carry este independentă de logica normală și poate lucra în conjuncție cu LUT

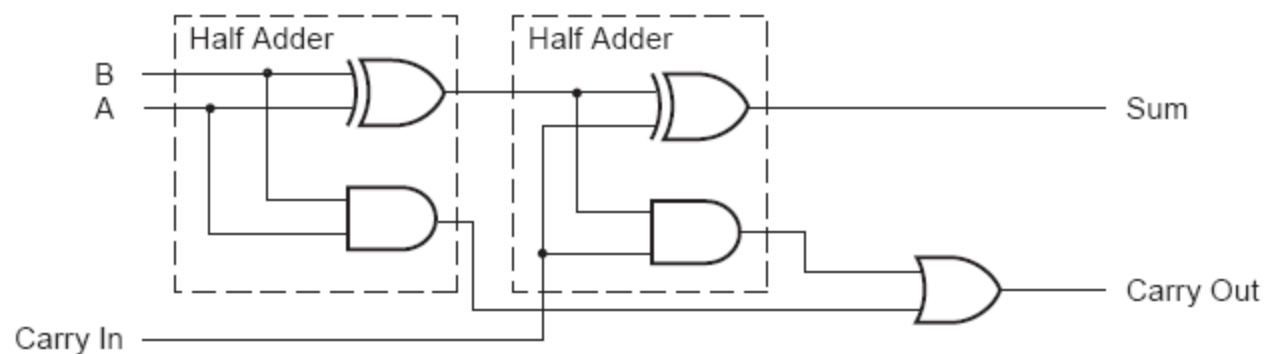

Toate tool-urile majore de sitează pot invoca carry logic pentru funcțiile aritmetice

- Adunare ($SUM \leq A + B$)
- Scădere ($DIFF \leq A - B$)
- Comparații (if $A < B$ then...)
- Numărătoare ($count \leq count + 1$)

Abordarea clasică: Half Adder

A	B	Sum (A XOR B)	Carry Out (A AND B)
0	0	0	0
0	1	1	0
1	0	1	0
1	1	0	1

Dezavantaje:

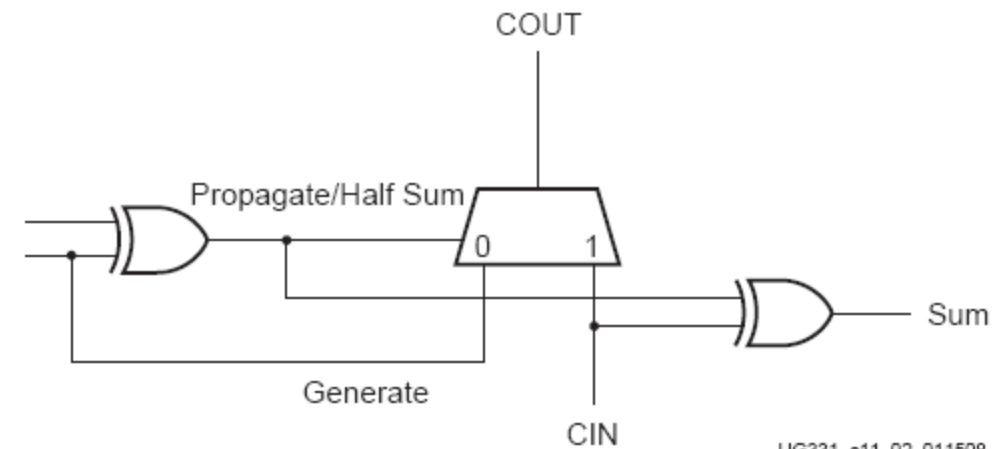
- Propagare lentă a carry
- Utilizează 2 LUT-uri

Carry Look-Ahead

A	B	Propagate	Generate
0	0	0	0
0	1	1	0
1	0	1	0
1	1	0	1

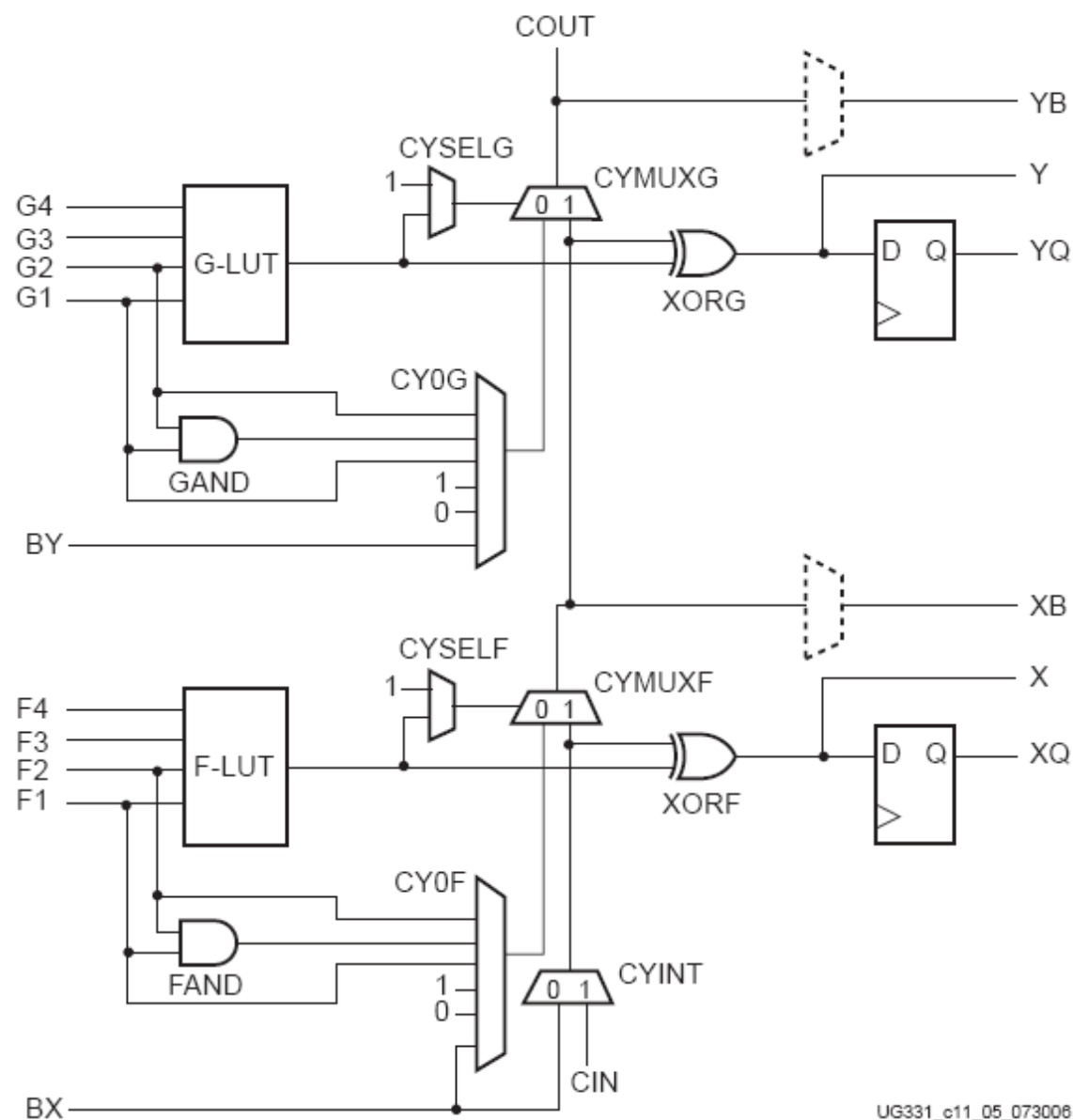
Avantaje:

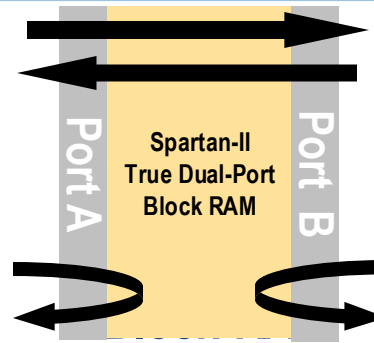
1. Folosește un singur LUT (trei intrări)
2. Carry se propagă rapid – un singur MUX

UG331_e11_02_011508

Structura unui slice cu logică adaugată

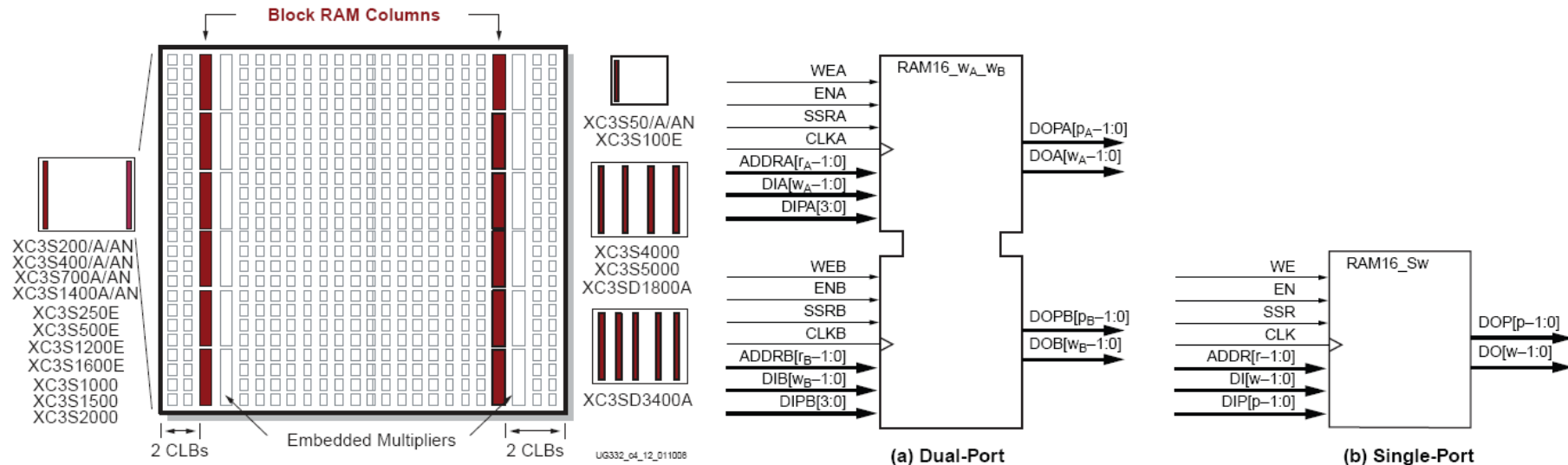

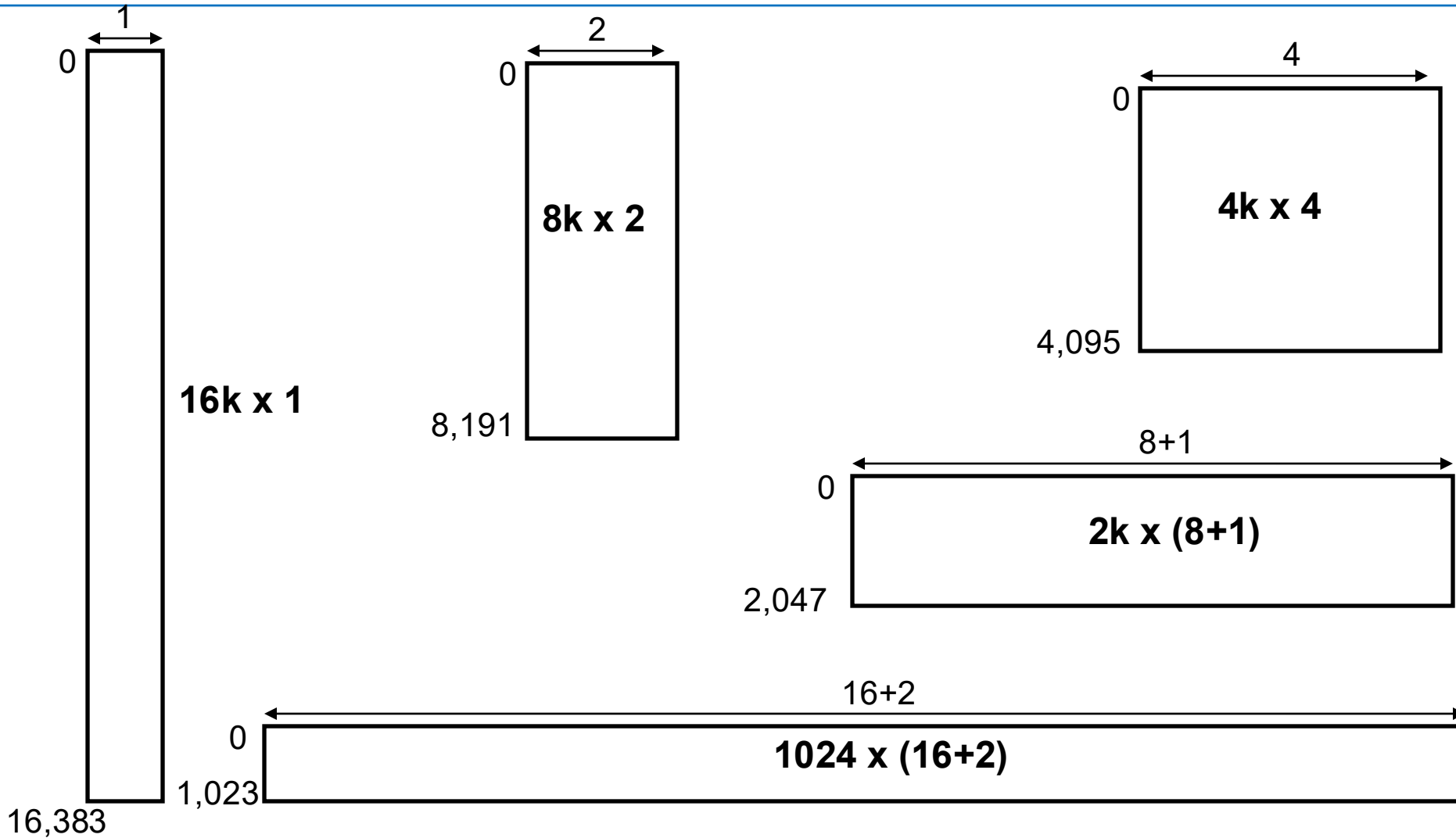
- Implementare eficientă a memoriei între CLB și porturile IO
 - Blocuri dedicate
- Toată logica de control este implementată în celula de RAM
 - De la 4 la 104 blocuri de memorie
 - 18 kbiți pe bloc
 - Blocurile se pot cascada pentru implementarea unei memorii mai mari
- Poate funcționa ca single sau dual-port RAM

Block RAM Port Aspect Ratios

Total RAM bits, including parity	18,432 (16K data + 2K parity)
Memory Organizations	16Kx1 8Kx2 4Kx4 2Kx8 (no parity) 2Kx9 (x8 + parity) 1Kx16 (no parity) 1Kx18 (x16 + 2 parity) 512x32 (no parity) 512x36 (x32 + 4 parity) 256x72 (single-port only)

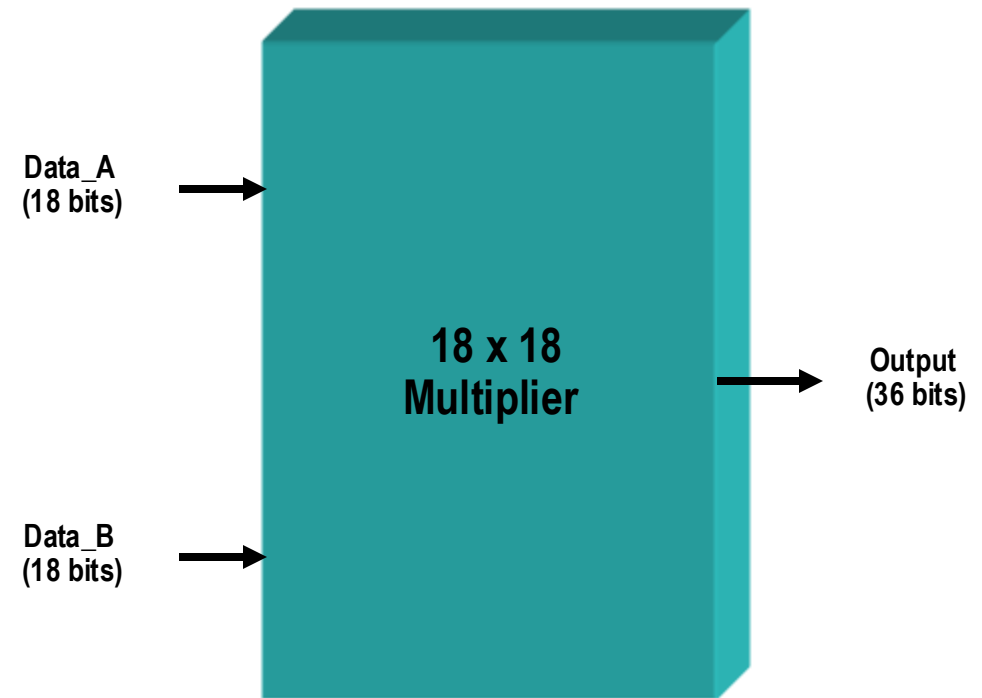
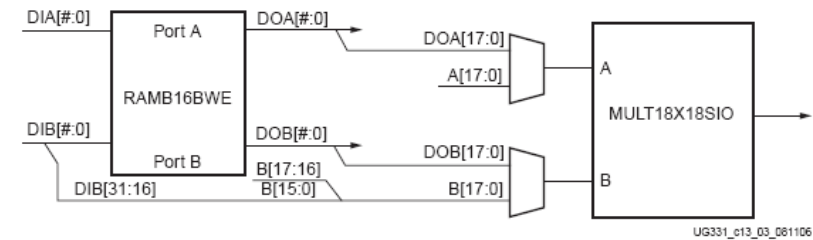

Block RAM Port Aspect Ratios

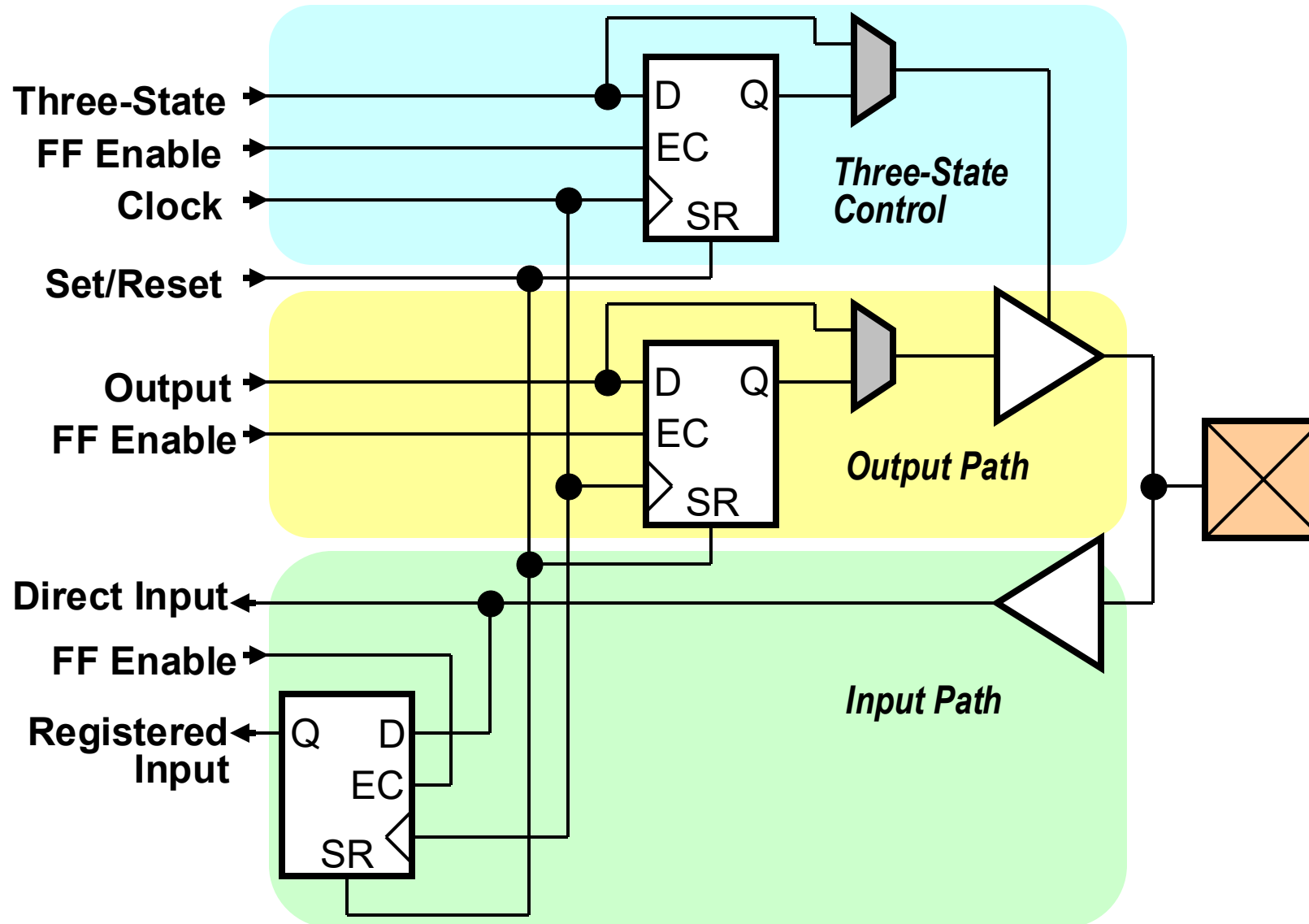

18 x 18 Embedded Multiplier

- **Întărește funcționalitatea de DSP a circuitului**
 - Optimizat pentru viteză și performanță maximă. Implementează module tip multiply/accumulate
 - Sunt organizate în coloane adiacente coloanelor de blocuri RAM
 - Fiecare multiplicator are doi operanzi de 18 biți lățime și este implementat în logică pur combinațională. Se conectează prin magistrală la blocul RAM adiacent

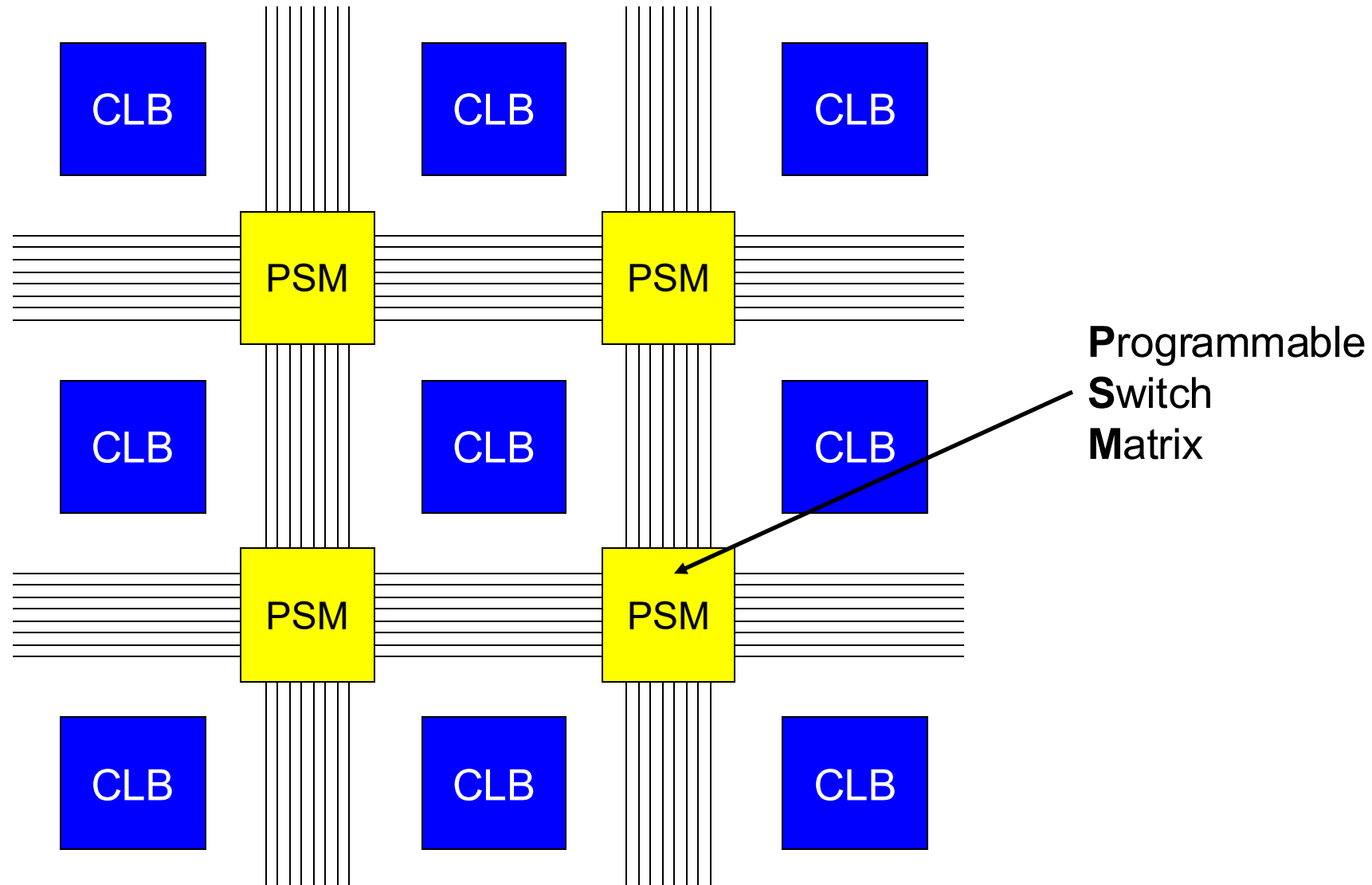

Structura de bază a unui bloc I/O

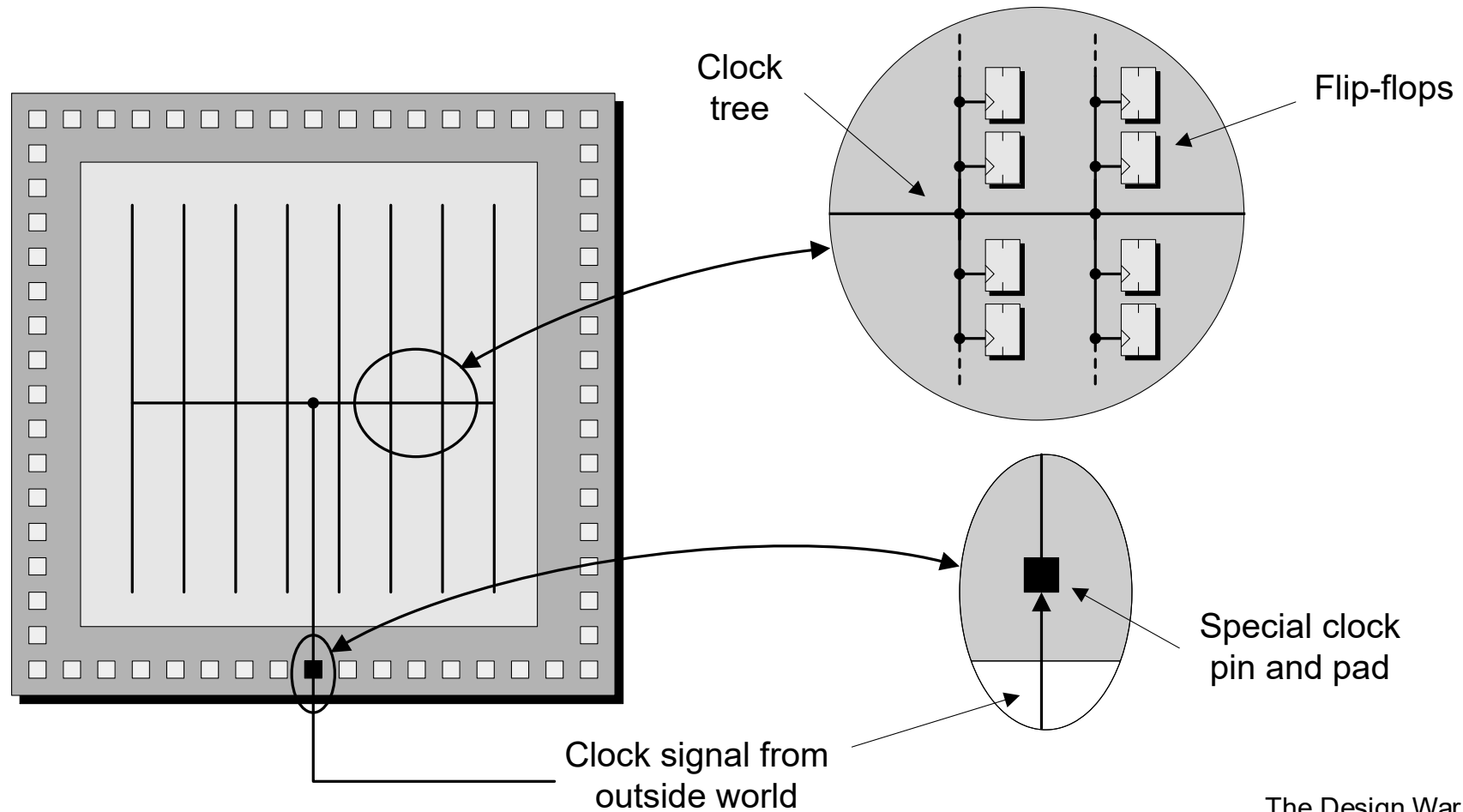

- Blocurile I/O (IOB) permit interconectarea pinilor circuitului la structura internă de blocuri CLB
- Fiecare IOB poate să funcționeze ca un port uni sau bidirecțional
- Ieșirile pot fi forțate în starea de impedanță mărită
- Intrările și ieșirile pot fi trecute printr-un buffer de tip registru
- Intrările pot fi amânate

Resurse de rutare

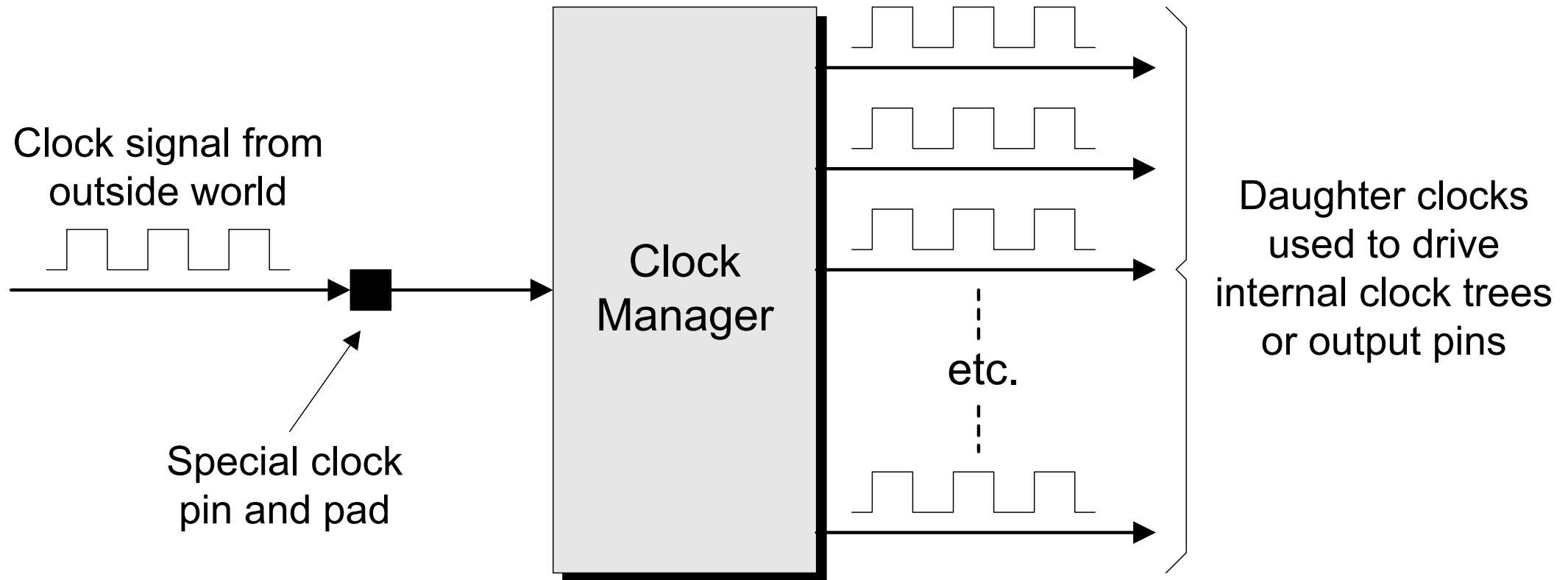

Clock Tree

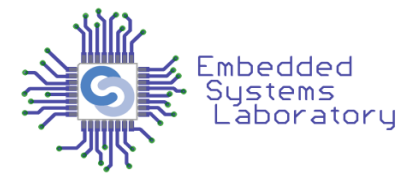
The Design Warrior's Guide to FPGAs
Devices, Tools, and Flows. ISBN 0750676043
Copyright © 2004 Mentor Graphics Corp. (www.mentor.com)

Digital Clock Manager (DCM)

The Design Warrior's Guide to FPGAs
Devices, Tools, and Flows. ISBN 0750676043
Copyright © 2004 Mentor Graphics Corp. (www.mentor.com)

Modelul de sistem heterogen (SoC FPGA)

- CPU rulează control, OS și management de date
 - FPGA accelerează nuclee compute intensive
 - Interfață standardizată: AXI / interconnect
 - Partiționare HW/SW
- Beneficii
 - latență și throughput îmbunătățite
 - consum optimizat pe sarcini specifice
 - actualizări funcționale în teren

Amenințări des întâlnite:

- Clonarea sau modificarea bitstream-ului
- Inserarea de hardware troian
- Atacuri de tip fault/glitching în faza de boot
- Suprafață de atac extinsă prin interfețe de debug

- Criptare și autentificare bitstream
- Secure boot și chain of trust
- Izolare de regiuni și politici de acces
- Monitorizare runtime și actualizări semnate